

รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๗

(สมัยสามัญ สมัยที่สอง)

วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑ ถึง ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญ สมัยที่สอง) วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ - ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

พ.ศ. ๒๕๖๑

(๕)

ครั้งที่ ๗/๒๕๖๑ (สามัญ) ชุดที่ ๓

๑. รัฐบาลตอบกระทู้ถามของสมาชิก

ก. เรื่องการชลประทาน ของ ร.ต. ถมัย ๒๕๖-๒๕๖

ข. เรื่องจ่าย เขื่อนกั้นการให้แก่ ครูประชาบาล

ของ นายปวิทย์ ๒๕๖-๒๕๖

ค. เรื่อง การเก็บภาษี เรือยนต์ของวัดและของ

พระสงฆ์ ของนายอำเภอ ๒๕๖-๒๕๖

(๕)

- ง. ^A เรื่อง การทำ ถนน จาก ^A บางซื่อไป บางขวาง
ของ นายอรุณ ๒๕๔๔-๒๕๔๕
- จ. ^A เรื่อง รั้วข้าว ของ ^A โรงสีไฟทำความ ^A เกือบครึ่ง
แก่ประชาชน ของ นายอรุณ ๒๕๔๕-๒๕๔๗
- ฉ. ^A เรื่อง โครงการ ^A ตรวจสอบพื้นที่ ^A ทำการ ^A ชล-
ประทานในภาคอีสาน ของนายพันธุ์ ๒๕๔๗-๓๐๐
- ช. ^A เรื่องการขออนุญาต ^A ปลูกไม้ ^A ทา ^A เรือน ของ
ก. สงวน ๓๐๐-๓๐๒
- ซ. ^A เรื่องการ ^A คำนวณของ ^A วิทยาลัย ^A ของนายอินทร ๓๐๓-๓๐๕
- ด. ^A เรื่องใช้ ^A กรรมกร ^A ไทยใน ^A อุตสาหกรรม ^A ของ
พระยาอมร ๓๐๖-๓๐๗
๒. ^A เรื่องร่าง ^A พระราชบัญญัติ ^A ว่า ^A ด้วย ^A การ ^A จัด ^A กั้น ^A แห่ง
กฎหมาย ^A พุทธศักราช ^A ๒๔๘๑ ๓๐๗-๓๐๗
๓. ^A เรื่องร่าง ^A พระราชบัญญัติ ^A คุ้มครอง ^A และ ^A สงวน ^A ชาติ
พุทธศักราช ^A ๒๔๘๑ ๓๐๗-๓๐๐

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๗/๒๔๘๑ (สามัญ) สมัยที่ ๒ ชุดที่ ๓

วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๘๑

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา

ประธานสภาฯ : วันนี้มีสมาชิกมาประชุม ๑๔๓ คน เป็นองค์ประชุมแล้ว ในวาระต่อไปกระทู้ที่ ๑ ของนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ฯ ไม่มา กระทู้ต่อไปของนายร้อยตรีสมัย กฤษณะภักดี เรื่องการชลประทาน

ร.ต. ภูมิ กฤษณะภักดี (ปฐมธานี) : ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรธิการ ดังต่อไปนี้

๑. ขอทราบว่าการชลประทานจะเริ่มขุดคลองซอยที่ ๑๐ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปฐมธานี เมื่อใด

๒. ขอทราบว่าการชลประทานมีกฎเกณฑ์จ้างแรงงานแก่กรรมกรอย่างไรหรือไม่ เพราะเหตุใด

๓. เพราะเหตุใดค่าจ้างแรงงานแต่ละแผนกของกรรมกร จึงไม่สม่ำเสมอ และมีการตัดทอนน้อยลงเป็นลำดับ

พ.อ. หลวงสฤษดิ์ยุทธศาสตร์ รัฐมนตรี: รัฐบาลขอตอบว่า

๑. การขุดลอกคลองซอยที่ ๑๐ นั้น ไม่มีเหตุขัดข้อง อย่างเป็นทางการจะทำการขุดลอกในปี พ.ศ. ๒๔๘๔

๒. การจ้างแรงงานและการกำหนดค่าจ้างนั้น ทางการอธิบดีเกณฑ์กั้ว้ง ๆ โดยพิจารณาถึงคุณวุฒิ ความสามารถของกรรมกร และลักษณะงาน ว่าหนัก เขา ยาก ง่าย อย่างไร กับสภาพของท้องที่ เช่นท้องที่นั้นการหรือมีไข้ชุกชุมหรือไม่ ปรารถนาคด้วย

๓. ค่าจ้างแรงงานของกรรมกรแต่ละแผนกย่อมจะให้เท่ากันไม่ไ้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวแล้วในข้อ ๒ ส่วนที่ว่ามีการตัดทอนค่าจ้างแรงงานกรรมกรให้น้อยลงเป็นลำดับนั้น ไม่เป็นความจริง

ร.ต. ลมัย กฤณะภักดี (ปทุมธานี): ทางกระทรวงเกษตราธิการเคยรับรองไปทางจังหวัดปทุมธานีว่า ใน พ.ศ. ๒๔๘๑ จะขุดลอกคลองซอยที่ ๑๐ ถ้าเงื่อนไขของเสื่อ บดินจะกระทำตามทวิรับรองหรือไม่ เพราะเหตุใด ถ้าไม่กระทำ เมื่อใดจะทำ และจะตั้งคนฝังโชนเพื่อราษฎรจะได้ไ้รับมตัว

พ.อ. หลวงสฤษดิ์ยุทธศาสตร์ รัฐมนตรี: สำหรับ ทางกระทรวงเกษตราธิการตั้งใจจะไ้ปฏิบัติการช่วยเหลือ หากแต่ว่าเวลาเรอชุกกำลังกิจการสำคัญอยู่ทั้งตะวันตก ยังไม่สามารถที่จะออกมาช่วยทางบ้านนี้ไ้ ถ้าหากว่าทางโน้นเสร็จแล้วก็จะไ้มาช่วยตามที่ได้คอบแล้วเมอเกินว่าจะชุกไ้ประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๔

ร.ต. ลมัย กฤษณะภักดี (ปทุมธานี): ข้าพเจ้าขอซักใน
 ข้อนว่า อัตราค่าจ้างคนงานทอวางไว้ กิ่งเช่นกองช่างชุกคลอง ข้าพ
 เจ้าขออ่านระเบียบให้ทราบตามที่ใกล้ถนัดคืบมา อัตราค่าจ้างคนงานด้วย
 กองช่างคนงานทอวางอันที่อัตราไว้ เป็น ๓ ชั้น ชั้นที่ ๑ อัตรา ๗๕
 สตางค์ ชั้นที่ ๒ ๗๐ สตางค์ ชั้นที่ ๓ ๖๕ สตางค์ เมื่อถึงวอขยที่
 จะขอเพิ่มค่าแรงงาน ผู้ใดที่ยังไม่ได้รับ เมื่อผู้บังคับบัญชาพิจารณา
 เห็นสมควรจะใดเพิ่ม จะทำบัญชีเสนอเข้ามา.....

ประธานสภาฯ: ขอให้ท่านนั่งก่อน ท่านถามชี้ท่าน ท่านเอา
 อะไรมาอ่านไม่ได้ ในนี้เขาต้องการให้ถามเป็นคำถาม ท่านรัฐมนตรี
 จะได้ตอบได้ ท่านอ่านอย่างนี้ไม่มีใครเขาตอบได้

ร.ต. ลมัย กฤษณะภักดี (ปทุมธานี): ในอัตราที่เจ้าพนักงาน
 กองช่างทอวางไว้ว่า เพราะผู้ที่ขอจ้างแก่กันหรือขอเพิ่มขึ้น จาก
 จำนวนเดิม แต่ในสภาพที่ไม่ใช่ขอจ้างแก่กัน และไม่ใช่ออกเพิ่ม คือ
 เขาคนแก่นั่นเอง แต่ควรมีเมื่อหมดงานก็ให้พัก ต่อเมื่อมีงานก็กลับเข้า
 มาใหม่ แต่ได้รับอัตราต่ำเสียอีก.....

ประธานสภาฯ: ท่านถามชี้ ท่านถามอะไรก็ตาม ไม่ใช่ข้อ
 ปราย ตามข้อบังคับนั้นต้องถาม

ร.ต. ลมัย กฤษณะภักดี (ปทุมธานี): เพราะกฎมีมันกล่าว
 กว้าง ถ้าข้าพเจ้าจะถามตามกฎ ถ้าถามคำเดียวก็ไม่รู้จะถามอย่างไร

เพราะท้วงไว้ นี้ ไม่ปฏิบัติตามที่ท้วงไว้ เพราะฉะนั้นมีข้อข้องใจที่จะต้อง
กล่าวให้ฟัง ถ้าหากว่าไม่กล่าวให้ฟังก็ไม่รู้จะถามอย่างไร

ประธานสภาฯ: ตามที่ท้วงไว้ ปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่
ร.ต. ลมัย กฤษณะภักดี (ปทุมธานี): ตามกฎหมาย
เจ้าพนักงานไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเช่นเพราะเหตุใด

พ.อ. หลวงสฤษดิ์ยุทธศิลป์ รัฐมนตรี: ในเรื่องคนงานเก่า
ที่ออกแล้ว และเข้าใหม่จะได้ค่าจ้างเท่าไรนั้น ความระเบียบของกรมชล
ประทานไม่มีกรณีผูกพันในเรื่องนี้ ส่วนที่มาทำงานใหม่ก็แล้วแต่จะได้
ตกลงกันต่อไป

ร.ต. ลมัย กฤษณะภักดี (ปทุมธานี): สัญญาที่ท้วงไว้
เห็นว่าเป็นการไม่ชอบ รัฐบาลจะแก้ไขอย่างไรหรือไม่

พ.อ. หลวงสฤษดิ์ยุทธศิลป์ รัฐมนตรี: เรื่องนี้เกี่ยวกับข้อ
เท็จจริง รัฐบาลยังไม่ทราบว่าไม่ชอบตรงไหน

ประธานสภาฯ: กระทั่งไป ของนายปรีกษ์ แก้วปลั่ง เรื่อง
จ่ายเบี้ยกันดารให้แก่ครูประชาบาลในตำบลทมไชยา

๑๕.๓๘ H.

นายปรีกษ์ แก้วปลั่ง (สุรินทร์): ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการดังต่อไปนี้ ครูประชาบาลในท้องที่
อำเภอสังขะและอำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งประจำสอนอยู่ใน

ข้าบลูกเขนขึ้นมาเฉลี่ยรวม ๑๐ ตำบล ไครมีเงินเดือน ๘ บาทก็มี ๑๐
 บาทก็มี จ่ายแต่ค่ายาแก้ ไข้ทั้งหมด ไม่มีจะซื้ออาหารครองชีพ ข้าพ-
 เจ้าอยากทราบว่ากระทรวงธรรมการจะเพิ่มเงินเดือนขึ้นในกรณีที่ดินการ
 ตามระเบียบการให้เงินเดือนครูประจำสาล ของกระทรวงธรรมการ จะได้
 หรือไม่ เพราะเหตุใด

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงธรรมการ
 กระทรวงธรรมการขอประทานตอบว่า จะเพิ่มเงินเดือนให้ในกรณีดังที่
 ถามมาเช่นนั้นไม่ได้ เพราะเหตุว่า หลักการบรรจครู ประจำสาลนั้น
 ดัดว่าจ้างจากคนในท้องถิ่นนั่นเอง ฉะนั้นคนในท้องถิ่นต่างๆ ย่อมได้
 รัยเงินเดือนตามวุฒิของตนโดยสม่ำเสมอ การวางระเบียบเพิ่มเงิน
 เดือนให้แก่ผู้ที่ย้ายมาจากท้องถิ่นไม่ถิ่นการนั้น ก็เพื่อเป็นการช่วยเหลือ
 ในการที่จะต้องมาประจำการเต็มใจ ซึ่งในท้องถิ่นที่อยู่เดิมไม่มีมาก
 เช่นนั้น

นายปรีภัย แก้วปลั่ง (สุรินทร์) : เท่าที่ปรากฏนั้น ไม่ใช่
 คนในท้องถิ่นเดิมนั้น เขาคนจากตำบลอื่นไป ประจำการเป็นใช้อยู่บ่อยๆ
 เมื่อเช่นเช่นนั้นกระทรวงจะให้เทียบกันการเขาหรือไม่

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงธรรมการ
 ขอประทานตอบว่า เรายังระเบียบอยู่แล้ว ถ้าคนๆ นั้นไม่ใช่อยู่ในท้องถิ่น
 ถิ่นการแล้วย้ายไปอยู่ในท้องถิ่นการ เราได้ให้เขา ๓ ชั้น แต่ที่ว่าคน
 นั้นสมควรใจแต่เดิมทีเดียว เหมือนมีตำแหน่งว่างในท้องถิ่นถิ่นการคน

นั้นสมควรใจที่จะต้องได้รับเงินตามคุณวุฒิ ทั้งนี้ก็แสดงว่าคนนั้นพร้อมที่จะรับใช้ ๘ บาทนั้นพอ

ประธานสภาฯ: กระที่ข้อไป ของนายอำเภอ อิศรางกูร ณ อยุธยา เรื่องการเก็บภาษีเรอียนตร์ของวัดและของพระสงฆ์

๑๕.๕๐ น.

นายอำเภอ อิศรางกูร ณ อยุธยา (สิงห์บุรี): ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้เรียนถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ ดังต่อไปนี้

๑. เนื่องแต่กาลก่อนมา รัฐบาลได้โดยอนุโลมผ่อนผันให้วัดและพระสงฆ์ เจ้านักบวชและพระสงฆ์ทั่วไปใช้เรอียนตร์ได้ โดยไม่ต้องขะทะเบียน ตลอดจนข้างกลและนายท้ายเรือก็ไม่ต้องมีประกาศนียบัตร มาบังคับรัฐบาลได้ประกาศให้ วัดและพระสงฆ์ ทมิเรอียนตร์ได้นำเรอียนตร์ไปขะทะเบียน และต้องให้ข้างกล นายท้ายเรือ มีประกาศนียบัตรด้วย วัดและพระสงฆ์ จึงจะนำเรอียนตร์ของตนออกใช้ได้ การที่รัฐบาลประกาศห้ามเสียเช่นนี้เห็นเพราะเหตุใด

๒. รัฐบาลจะอนุโลมผ่อนผันให้ วัดและพระสงฆ์ ทมิเรอียนตร์ เพียงแต่ให้นำเรอียนตร์ไปขะทะเบียนอย่างเดียว โดยไม่ต้องให้ข้างกล นายท้ายต้องมีประกาศนียบัตร และยกเว้นเงินค่าขะทะเบียนเรือแก่วัดและพระสงฆ์ เพื่อกุณาเห็นแก่พระศาสนาด้วยจะได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้เพราะเหตุใด

๓. เวียดนามของวัดหรือพระสงฆ์ใด ก็อย่างมากเท่าที่มิใช่ใช้ตาม
 วัดทั่วๆ ไปนั้น ราษฎรมีจิตศรัทธาเรียวยากกัน จึงจัดอวดวายให้กับวัด
 หรือพระสงฆ์เพื่อใช้เกี่ยวกับพระศาสนา โดยไม่ได้ใช้เพื่อทำมา
 ค้าขายหากำไร และทั้งไม่มีใครได้ใช้เสมอ เมื่อรัฐบาลประกาศบังคับ
 ให้เวียดนามของวัดและพระสงฆ์ต้องจดทะเบียน ต้องใช้ช่างกลนายท้าย
 มีประกาศนียบัตรเช่นนั้นแล้ว ย่อมเกิดความยากลำบากและมีอุปสรรค
 เพราะวัดและพระสงฆ์มีสภาพต่างกันกับชาวบ้านที่เข็นจวราส วัดและ
 พระสงฆ์จึงเกิดความเดือดร้อนขึ้น ฉะนั้นรัฐบาลจะโปรดผ่อนผันหา
 ช่องทางเพื่อความสะดวกแก่วัดและพระสงฆ์ให้ท่านใช้เวียดนามได้
 เช่นรัฐบาลลดใบอนุญาตประจำเรือให้เข็นพิเศษ ตลอดถึงช่างกลและ
 นายท้ายเรือฉับซิบ ดังนั้นจะดีหรือไม่ ถ้าไม่ได้จะมีอุปสรรคประการใด

๔. วัดและพระสงฆ์เช่นนี้หลวง ซึ่งพระพุทธรูป และเป็นที่
 เคารพบูชาของราษฎร ถึงคราวเทศกาลงานของพระศาสนาเวลานั้น
 ทั่วทุกมุม พระสงฆ์ท้าวเข็นต้องใช้น้ำมันของตนไปในกิจการ
 หรือพิธีการของพระพุทธรูปศาสนา เมื่อซื้ออุปสรรคเกิดขึ้นแก่พระสงฆ์ใน
 เรื่องเวียดนาม คือไปไม่สะดวกในพิธีการและ การเผยแพร่พระพุท
 ธรูปตามกาลสมัยนิยม ก็ย่อมกระทบกระเทือนและกระทำให้พระ
 พุทธศาสนาต้องพลอยเสียหายเสียลงไปส่วนหนึ่ง

ฉะนั้นรัฐบาลจะมีนโยบายช่วยเหลือพระพุทธรูปศาสนาในเรื่องทุกกล่าว
 นี้โดยมิให้เขาเสื่อมลงไปได้อย่างไรบ้างหรือไม่ ถ้าหากว่ารัฐบาลช่วย

ไม่ได้ รัฐบาลจะไปรบกวนคนอเมริกัน โทมัส วัตสัน และพระสงฆ์ใช้เรือ
ยนต์ โดยไม่ต้องจดทะเบียนเช่นคั้งแต่กาลก่อน ๆ มานี้จะไ้หรือไม่

พ.อ. พระบริภัณฑ์ยุทธกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐ-
การ: ข้าพเจ้าขอตอบดังนี้

๑. ท่านสมาชิกผู้ตั้งกระทู้ถามขอ اجازه เข้าใจผิด ข้อเท็จจริงนั้น
เมื่อมีกฎหมายบังคับแล้ว รัฐบาลไม่เคย อนุมัติผ่อนผันให้ วัตสัน และ
ภิกษุตามที่ท่านเข้าใจ ฉะนั้นอย่างเรื่องเรือยนต์ ที่ต้องจดทะเบียน
ตามกฎหมาย ต้องมอบให้ วิทยาลัยการศึกษาด้านการเดินเรือ พระภิกษุ
สามเณรไม่ควรจะเข้าสอบได้ วิทยประกาศนียบัตร ควบคุมเรือ หรือควบคุม
เครื่องจักรเรือ เพราะอาจนำมาซึ่งความเสียหายแก่คณะสงฆ์ และหา
ใช้กิจของสมณะไม่

ขอตอบข้อ ๒-๓ และ ๔ รวมกันว่า รัฐบาลก็มิได้ช่วยส่งเสริม
พระศาสนาอยู่แล้ว แต่เพราะที่ท่านเกรงว่าพระศาสนาจะเสื่อมทราม
เพราะพระสงฆ์ไม่มีเรือยนต์จะใช้นั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าซึ่งเกินไป ชัยยุทธ
ข้อเท็จจริงมีเพียงว่าเมื่อก่อน ๆ มาพระสงฆ์ใช้เรือยนต์เองได้ ต่อมา
ปรากฏว่าการขบขะเรือยนต์ เมื่อพลั้งแล้วอาจจะขัดข้องได้โดยตามกฎหมาย
ซึ่งถ้าพระสงฆ์องค์ใดได้ประสบเหตุแล้วก็ไม่ได้งาน จึงได้ขึ้นเรื่องกราบ
เรียนประธานกรรมการมหาเถรสมาคม มีบัญชาว่าไม่สมควรให้ ภิกษุ
สามเณรเข้าสอบได้ วิทยประกาศนียบัตรควบคุมเรือและเครื่องจักร แม้แต่
เคยได้ วิทยประกาศนียบัตรเมื่อเป็นฆราวาสแล้วก็ตาม หากยังอยู่ในสมณะ

เพศแล้วก็ไม่ควรระแวงเรื่องกลและเครื่องจักร กรมเจ้าท่าจึงประกาศให้
ทราบเท่านั้นเอง

๑๕.๔๕ น.

นายอำเภอ อิศรางกูร ณ อยุธยา (สิงห์บุรี) : ขอกราบเรียน
ข้อเท็จจริงสักเล็กน้อย เค็มมารัฐบาลเก่าไม่เคยเก็บและไม่เคยบังคับ
ตามข้อเท็จจริง ยี่คนเปลี่ยนการปกครองมาแล้วก็กลับมาได้
การบังคับให้น้ำเรือไปจดทะเบียนโดยตรง โดยมากแต่ก่อนมาไม่เคย
นำเรือไปจดทะเบียน จึงเขียนสัญญาใหญ่ถึงเจ้าคุณนายกรวิบูลย์ เพราะ
เหตุนี้ ตามที่เขียนอยู่ตอนจบของวัดโคกน้ำเงินคานหมากแล้ว...

ประธานสภาฯ : ท่านถามซี

นายอำเภอ อิศรางกูร ณ อยุธยา (สิงห์บุรี) : เพราะฉะนั้น
รัฐบาลจะไปตรวจตราได้หรือไม่ว่า ขอให้เพียงจดทะเบียนเรือเท่านั้น คือ
ว่าข้างกลนายท้าย จ้างคนขึ้นมาใช้จะได้หรือไม่โดยไม่ตั้งมีประกาศ
นัยชัด

พ.อ. พระบริภัณฑ์ยุทธกิจ, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐ-
การ : ข้าพเจ้ารับไม่ได้ เพราะผิดกฎหมาย

ประธานสภาฯ : กระทั่งข้อไปของนายจรณ ทองมีโชติ เรื่อง
การทำถนนจากข้างซ้อไปข้างขวาง

๑๕.๔๖ น.

นายอรุณ ทองบั้งโชติ (พระนคร): ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยดังนี้ ตามที่ทางรัฐบาลบังคับให้ชาวสวนในอำเภออุบลรัตน์ ตำบลบางซ้อ ตัดต้นผลไม้เสียเป็นจำนวนมากมาย เพื่อสร้างถนนไปบางขวางนั้น และราษฎรก็ต้องตัดต้นผลไม้ที่เรียน ซึ่งได้ผลประโยชน์ ยืนทนเป็นจำนวนมาก ยืนทนเป็นเวลาหลายปีแล้ว ทำให้ถนนสายนี้ไม่เห็นท่า และจะทำกันเมื่อใด จะรีบทำเพื่อให้ราษฎรซึ่งต้องเสียผลในการสร้างทางนี้ให้ ได้รีบความสะดวกในการคมนาคม จากถนนสายนี้จะใดหรือไม่ เพราะเหตุใด

พ.ต. หลวงเขวงศักดิ์สงคราม รัฐมนตรี: ทางสายนี้รัฐบาลกำลังเร่งรัดจะทำให้เสร็จอยู่แล้ว กระจ่างหน้าจะเสร็จ

ประธานสภาฯ: กระทู้ข้อไปของนายอรุณ ทองบั้งโชติ เรื่องว่า ชาวของโรงไฟฟ้าทำความเดือดร้อนแก่ประชาชน

๑๕.๔๗ น.

นายอรุณ ทองบั้งโชติ (พระนคร): ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยดังนี้

๑. ช่างทนายว่าโรงไฟฟ้าที่ตั้งทำการสร้างในวัดแก้วฟ้า ตำบลบางซ้อ อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดพระนคร ใครเป็นผู้อนุญาต และอนุญาตตั้งแต่เมื่อใด จะหมกอำยกันเมื่อใด

๒. ท่านทราบดีไหมว่า การอนุญาตให้ตั้งโรงสีไฟฟ้าการสีข้าวในวัดแก้วฟ้า นั้น ราชิว ละอองข้าว เจ้าแกลบ ได้ทำความเดือดร้อนให้กับพระภิกษุสงฆ์ และราษฎรที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงสีนั้นอย่างอื่น

๓. ท่านจะเลิกสัญญาเช่าหรือบังคับให้เจ้าของโรงสีนั้นทำการป้องกันสิ่งรบกวนเหล่านั้น เพื่อสุขภาพและอนามัยของพระภิกษุสงฆ์และประชาชนในตำบลนั้นจะได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงธรรมการ กระทรวงธรรมการขอประทานตอบว่า

๑. ในวัดแก้วฟ้าที่กล่าวมานั้น ไม่มีโรงสีไฟ มีแต่โรงสีเครื่องยนตร์อยู่โรงหนึ่ง คณะสงฆ์เป็นผู้อนุญาตให้เช่า ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๔๗๐ ะหมดยุเข้าในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๔๗๐

๒. เพราะเหตุเป็นโรงสีเครื่องยนตร์ จึงไม่มีเจ้าแกลบ มีแต่ราชิวและละอองข้าวปลิวออกมาข้างตามธรรมดา ซึ่งภิกษุและราษฎรที่อยู่ใกล้เคียงมิได้มีความเดือดร้อนอย่างอื่นดังที่ตามมา เพราะผู้เช่าได้จัดการป้องกันเป็นอย่างดี

๓. การจะให้เลิกเช่าโรงสีเครื่องยนตร์นั้นยังไม่สมควร เพราะเป็นการขาดประโยชน์ของศาสนสมบัติ

นายอรุณ ทองบั้งโชติ (พระนคร) : ตามที่รัฐบาลตอบว่า ละอองข้าวไม่ได้ทำความเดือดร้อนให้แก่ภิกษุหรือประชาชนในตำบลนั้น

ท่านไปเห็นมาด้วยตนเองหรือว่าใครช่วยทราบบ้างจากเจ้าหน้าที เพราะเรื่อง
นี้ข้าพเจ้าได้ ไปสืบสวนมาแล้วว่ามีคนเค็ดครอื่นจริง ๆ

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงธรรมการ :
ข้อเท็จจริงไม่ตรงกัน ข้าพเจ้าก็ได้ ไปสืบและมีหลักฐานเหมือนกันเสนอ
มาเป็นแถว บอกว่าไม่ได้รับความเค็ดครอื่นเลย และอีกอย่างหนึ่งพระ
ภิกษุจะร้องว่าท้าวอยู่ไม่เป็นสุขไม่ได้ เพราะพระภิกษุเองเป็นคนอนมัต
ติปัญญา

นายอรุณ ทองบั้งโชติ (พระนคร) : ตามที่รัฐบาลตอบว่า
ภิกษุเป็นผู้นมัตติไม่ใช้ภิกษุในวัดนั้น ข้าพเจ้าทราบก็ การอนมัตตินั้น
มาจากคณะสงฆ์ ไม่ใช่ว่าสมภารในวัดกอนญาติ เพราะฉะนั้นถ้าแม้ว่า
รัฐบาลรับรองว่าจะแก้ไขในเรื่องละของข้าวเพื่อไม่ให้รบกวนราษฎรหรือ
พระภิกษุสงฆ์ ในวัดแล้วละก็ ข้าพเจ้าก็ยินดี

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงธรรมการ :
ขอประทานเรียนว่า ไม่ใช่คณะสงฆ์ ท่านอธิการแพ เจ้าวัดนั่นเอง มี
หลักฐาน

ประธานสภาฯ : กระทั่งข้อไปของนายอัครคุลยาสาส์นาเซวี เรื่อง
การเก็บรักษาคุปองยาง

นายอัครคุลยาสาส์นาเซวี (นครราชสีมา) : เรื่องนี้ทางการได้จัด
การเป็นที่พอใจแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอถอน

ประธานสภาฯ: กระทั่งข้อไปของนายพันธุ มุลศาสตร์ เรื่อง
การทรวสอบพันที่ทำการชลประทานในภาคอีสาน

๑๕.๕๑ น.

นายพันธุ มุลศาสตร์ (สุรินทร์): ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตราธิการ ดังต่อไปนี้

๑. โครงการทรวสอบพันที่ทำการชลประทานในภาค
ใต้เริ่มงานตั้งแต่เมื่อใด และได้ทำการสำรวจทรวสอบเสร็จสิ้นไป
กี่แห่ง แห่งไหนบ้าง

๒. โดยฉะเพาะในท้องที่จังหวัดสุรินทร์ ทางการได้จัดการสำ
ไปแล้วเพียงใด และจะวางแผนการชลประทานใดเมื่อใด

พ.อ. หลวงสฤษฏ์ยุทธศิลป์ รัฐมนตรี: รัฐบาลขอตอบ

๑. ทางการได้ เริ่มลงมือทรวสอบพันที่ในภาคอีสานเมื่อม
กุมภาพันธุ์ พ.ศ. ๒๔๗๖ และได้ทำการสำรวจทรวสอบเสร็จแล้ว
แห่ง คือ

(๑) ลำตะโคง จังหวัดบุรีรัมย์

(๒) ละเลิงหวาย อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น

(๓) ห้วยพิก ห้วยทราย อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

(๔) ห้วยพิก อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น

(๕) ลำน้ำพอง อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น

(๖) ลำปาง ลำพูน อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดมหาสารคาม

๒. สำหรับจังหวัดสุรินทร์ ทางการได้จัดการสำรวจรายละเอียด

ด้วยแสงโดยตั้งค้ำจากทั้งจังหวัดคามทางรถไฟไปถึงด้วยแสง และ
ตามลำห้วยแสงขึ้นไปถึงห้วยเคียนและทำเส้นขวางห้วยแสง ๑๒ สาย
การทำรายละเอียดในจังหวัดนี้ยังจะต้องจัดทำต่อไปอีก ถ้าไม่มีอุปสรรค
อย่างใดก็วางแผนการชลประทานได้ ในราวปี พ.ศ. ๒๔๘๒

นายพันธุ มุลศาสตร์ (สุรินทร์) : โครงการนี้ได้เริ่มงาน
มา ๓-๔ ปีแล้ว แต่งานได้ทำเสร็จเพียงเล็กน้อย เพราะเหตุใด

พ.อ. หลวงสฤษดิ์ยุทธศิลป์ รัฐมนตรี : ทงนี้ยอมเกี่ยวกับ
การเงินและความยากง่ายของท้องถิ่น

นายพันธุ มุลศาสตร์ (สุรินทร์) : รัฐบาลควรที่จะส่งเจ้าหน้าที่
ไปสำรวจในที่ซึ่งอำเภอรัตนบุรี อำเภอท่าตูม กิ่งอำเภอชุมพล
บุรี หรือไม่

พ.อ. หลวงสฤษดิ์ยุทธศิลป์ รัฐมนตรี : รัฐบาลเวลานี้ยังไม่
ได้ทำ เพราะยังมีเรื่องสำคัญอย่างอื่นที่จะต้องกระทำโดยเร่งรีบอยู่

นายพันธุ มุลศาสตร์ (สุรินทร์) : รัฐบาลคิดที่จะทำ ก็ควรจะ
วางแผนการชลประทานใหญ่ๆ เช่นชลประทานอย่างในภาคกลางหรือไม่
สำหรับในภาคอีสาน

พ.อ. หลวงสฤษดิ์ยุทธศิลป์ รัฐมนตรี : ในเรื่องนี้รัฐบาล

ได้ทำการสำรวจแล้ว สำหรับการชลประทานขนาดใหญ่สำหรับ
อีสานนั้นยังทำไม่ได้ แต่ก็จะได้เริ่มจัดชลประทานย่อย

ประธานสภา ฯ: กระทู้ต่อไปของ นายคาบ สงวน พะยุงพ
เรื่องการขออนุญาตคักไม้ทำเรือน.

๑๕.๕๔ น.

ด. สงวน พะยุงพงศ์ (ปรวจันบุรี): ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรธิการดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติรักษาป่า (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช
๒๔๗๘ อนุญาตให้ตัดฟันซัดลากไม้ ในประเภทหวงห้ามได้นั้น แต่กร
กระทรวงเกษตรธิการไม่ยอมยกเว้นค่าภาคหลวงไม้ ๑๔ อย่างเป็นการถ
ยากแก่ราษฎรจังหวัดปรวจันเป็นอันมาก รัฐบาลจะผ่อนผันยกเว้น
บางหรือไม่คะแยก ไม้ตะเคียนและไม้แดง จะได้หรือไม่

๒. ปรากฏว่าไม่ประเภทหวงห้ามที่รัฐบาลมิได้ ใช้ทำประโยชน์
อะไรล้มอยู่ในบ้างจังหวัดปรวจัน ฯ ยังแต่ชำรุดเสียหาย ท่านรัฐมนตรี
การกระทรวงเกษตรธิการจะ อนุญาตให้ราษฎรเอามา ทำบ้านเรือนจะ
หรือไม่

พ.อ. หลวงสฤษดิ์ยุทธศิลป์ รัฐมนตรี: ๑. การที่ทาง
ได้ประกาศยกเว้น ไม้หวงห้าม ๑๔ ชนิดจากการอนุญาตโดยยกเว้น
ภาคหลวงในท้องที่จังหวัดปรวจันนั้น ก็เนื่องจากไม้เหล่านั้นเป็น

กัมคำสูง และราษฎรก็นิยมทำถาวรศักดิ์พนันกันมานานแล้ว จนมีวิ
 ษณลงน้อยลงมากมาย และถาวรแพ้วพันธุก็เสื่อมทรามลง ถ้าหาก
 มีกิจการยกเว้นสงวนไว้บ้าง ถ้าคนย สิ้นพันธุ ไปในไม่ช้า ซึ่งจะ
 เป็นถาวรเกิดครั้นแก่ราษฎรเองในภายหน้า ข้อประการหนึ่งก่อนที่จะ
 ก็ประการยกเว้น ทางการที่ไต่สวนพิจารณาโดยรอบคอบแล้ว
 เห็นว่ายังมีไม่ชนะนักจนอดมากพอจะใช้แทนกันได้ และไม่เป็นการ
 เกิดครั้นแก่ราษฎรนัก ด้วยเหตุผลดังกล่าวแล้ว ทางการจึงไม่เห็น
 ควรยกเว้นไม่อย่างหรือไม่ตะแบก ไม่ตะเคียนและไม่แดง

๒. ไม่ประเภทหวงห้ามที่ล้มอยู่นั้นทางถาวรคือเสมอน ไม่ ยืนคน
 หรือไม้ กิย การอนุญาตก็ปฏิบัติเช่นเดียวกัน ถ้าหากแห่งใดทางการ
 มิได้อนุญาตสิทธิทำไม่ตามพระราชบัญญัติรักษาป่า พ.ศ. ๒๔๕๖ ก็
 ไม่ขัดข้องที่จะอนุญาตให้ราษฎรชักลากไปใช้ เช่นประโยชน์ส่วนตัวโดย
 ยกเว้นค่าภาคหลวง

๓. สงวน พะยูงพงศ์ (ปรำอันขริ) : ข้าพเจ้าขอชักข้อไปว่า
 ตามที่รัฐบาลไม่ยอมยกเว้นไม้ ๕ อย่างนั้น ข้าพเจ้าทราบว่า แต่ก่อน
 ไม้เรื่องนี้ไม่เคยมีสิ่งการอย่างใด ๆ เพียงทำเม็ชเร็ว ๆ นี้ จะทำการ
 สอนสวนข้อเท็จจริงอีกครั้งหนึ่งจะได้หรือไม่

พ.อ. หลวงสฤณภูย์ทศศิลป์ รัฐมนตรี : ในการที่รัฐบาลไ
 ต่งหวงห้ามไม้ ๕ ชนิดนั้นเนื่องจากเหตุผลดังกล่าวแล้ว แต่ในการ

ที่ครั้งก่อนไม่ได้อ่าน แต่เดี๋ยวนี้สง่ามก็เพื่อจะได้รักษาประโยชน์
ของไม่ ทมิคนไว้ เนื่องด้วยได้ปรากฏแล้วว่าไม่ ทมิคนได้ถูกคัก
และทรุดโทรมลงไปมาก ถ้าหากว่าไม่ห้ามแล้วจะเห็นที่เสียหายส่วน
ใหญ่แก่ประเทศ

ด. สงวน พะยุงพงศ์ (ปราชญ์) : เรืองนัยความจำเป็น
จริง ๆ ที่ราษฎรในจังหวัดปราชญ์ได้ริบความเดือดร้อน ชยากจะถ้า
ว่ารัฐบาลเคยได้รับเรื่องราวในเรื่องนี้บ้างหรือไม่

พ.อ. หลวงสฤษดิ์ยุทธศิลป์ รัฐมนตรี : สำหรับเรื่องนี้ยังไม่
ได้ถามเจ้าหน้าที่

ด. สงวน พะยุงพงศ์ (ปราชญ์) : ข้าพเจ้าขอซักข้อไป
ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะตอบว่ายังไม่ทราบในเรื่องนี้ก็ตาม แต่ว่าวิสัยศึกษา
อย่างของข้าราชการในจังหวัดนั้นไม่ขึ้นไปตามความสะดวกแก่ราษฎร
เพียงพอ ทางรัฐบาลจะสอบสวนอีกครั้งหนึ่งได้หรือไม่

พ.อ. หลวงสฤษดิ์ยุทธศิลป์ รัฐมนตรี : สำหรับในชั้นรัฐ
บาลพร้อมที่จะจัดการให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้เต็มที่ แต่ว่าสำหรับ
ข้าราชการผู้ใดที่ไม่ประพฤติหน้าที่โดยชอบนั้น รัฐบาลก็พร้อมที่จะ
ทราบ ก็ขอให้เสนอข้อเท็จจริงมาให้รัฐบาลทราบ.

ประชาชนสภา : กระตุ๋คือไปของนายอินทว สึงหนนทว เรืองก
คามนของรัฐบาล.

๑๕.๕๘ น.

นายอินทร สิงหนตร (เชียงใหม่): ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังดังต่อไปนี้

๑. เพราะแผนเงินยาเสพติด คัดทำให้ โทษอย่างร้ายแรง นโยบาย
ของรัฐบาลก่อนเปลี่ยนการปกครองก็ประสงค์จะปราบปราม ให้ลดลงเป็น
ลำดับจนหมดสิ้นไป จึงขอทราบจากรัฐบาลว่านโยบายเช่นนั้นหรือ
ไม

๒. การที่รัฐบาลจัดการค่านองเงิน เพื่อประสงค์จะควบคุมให้
การเสพยา น้อยลงหรือเพื่อกำไร

๓. ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๗ มาจน พ.ศ. น รัฐบาลสนับสนุน
โดยวิธีอนุญาตมีจำนวนยี่โคเท่าโค เพิ่มจำนวนยี่โคเท่าโค กำไรในทางค้า
ฝิ่นมีจำนวนยี่โคเท่าโค เพิ่มจำนวนยี่โคเท่าโค เหตุที่รัฐบาลขยายการงาน
ทางเพิ่มโรงสุรฝิ่นนี้ ทราบหรือไม่ว่าทำให้คนไทยนิยมสุรฝิ่นมากขึ้น

๔. มาตรา ๓๗-๔๑ แห่งพระราชบัญญัติฝิ่น พ.ศ. ๒๔๘๗ อัน
เป็นบทบังคับใหม่ ที่ระสุรฝิ่นต้องไ้วิธีอนุญาตนั้น เหตุใดรัฐบาลไม่จัด
การให้ ไซยงคัย ถ้ารัฐบาลจะ ไซยงคัยอยู่ ขอทราบว่า ไซยงคัยเมื่อใด

หลวงนฤเบศรมานิต รัฐมนตรี: ขอตอบโดยทั่วไปเสียก่อน
ว่า กระทู้ถามเกี่ยวกับนโยบายและวิธีกำเนนการซึ่งรัฐบาลกำลังทำวิ
งราชการสันนิษาศาชาติในบางเรื่อง ฉะนั้นจะตอบโดยพิสดารยิ่งกว่าที่ จะ
ตอบต่อไปนี้ยังไม่ได้

ข้อ ๑ และข้อ ๒ รัฐบาลขอขอรวบรวมกันว่า รัฐบาลมีนโยบาย
 ปรายปรวมและควบคุมการสูญเงินให้ลดน้อยลงเป็นลำดับ การที่รัฐ
 รัคการจำหน่ายเงินเองนั้นก็เพื่อจะควบคุมให้การชื้อขาย สูญเงินได้
 ไปตามกฎหมาย ซึ่งประสงค์จะปรวมการเสพยา เงินให้น้อยลง

ข้อ ๓ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๖ มาจนบัดนี้ ก. มีจำนวนวันสิ้น
 ๒๔๗๖ ๙๙๙ วัน พ.ศ. ๒๔๗๗ ๑,๐๙๒ วัน เพิ่มขึ้น ๑
 วัน พ.ศ. ๒๔๗๘ ๑,๑๑๓ วัน เพิ่มขึ้น ๒๑ วัน พ.ศ. ๒๔๗๙
 ๑,๓๓๘ วัน เพิ่มขึ้น ๒๒๕ วัน พ.ศ. ๒๔๘๐ ๑,๔๘๖ วัน เ
 ขึ้น ๑๓๐ วัน พ.ศ. ๒๔๘๑ ๑,๕๗๒ วัน เพิ่มขึ้น ๑๐๘ วัน

ข. ถ้าไว้ในการค้าไม่มี เพราะไม่ได้ดำเนินการค้า และไม่
 ทำสถิติไว้ โดยเฉพาะ เพราะรายจ่ายในการดำเนินงานของกรมธรรม
 สามัคคี ได้รวมทั้งกิจการอื่นด้วย จะเสนอได้ ก็แต่รายได้ที่ได้จาก
 จำหน่ายสิ่งทั้งหมด ถึงนี้ พ.ศ. ๒๔๗๖ ๑๑,๘๓๖,๓๑๙.๒๖ ๒
 พ.ศ. ๒๔๗๗ ๑๒,๐๘๗,๐๙๘.๕๑ บาท เพิ่มขึ้น ๒๕๐,๗๖๒.๒
 บาท พ.ศ. ๒๔๗๘ ๑๑,๖๙๖,๖๗๘.๓๗ บาท ๓๓
 ๓๙๐,๓๓๑.๒๔ บาท พ.ศ. ๒๔๗๙ ๑๑,๔๒๘,๙๓๘.๐๐ บาท
 ลง ๒๖๗,๗๔๔.๒๗ บาท พ.ศ. ๒๔๘๐ ๑๑,๒๒๕,๖๐๙.๔๓ ๒
 ๓๓๑,๓๒๔.๒๗ บาท รายได้ พ.ศ. ๒๔๘๑ แต่ต้นปีมานี้
 จะให้ตัวเลขแน่นอนอนยังมิได้

ก. ในการที่รัฐบาลตั้งโรงเรียนเพิ่มขึ้นจะทำให้คนไทยนิยมการ
 ศึกษามากขึ้นหรือไม่ ยังไม่มีหลักฐาน มีแต่สถิติคนผู้เรียนทั้งหมด
 ซึ่งได้สำรวจไว้แต่เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๒ มีจำนวน ๘๘,๘๒๑ คน กับ พ.ศ.
 ๒๔๘๐ มี ๖๓,๐๐๕ คน ค่าลง ๒๕,๘๑๖ คน และ พ.ศ. ๒๔๘๑ มี
 ๕๘,๗๑๐ คน ค่าลงอีก ๓,๒๕๕ คน

ข้อ ๔ เหตุที่รัฐบาลยังมีได้จัดการบังคับตามมาตรา ๓๑-๔๑
 แห่งพระราชบัญญัติเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๒ ก็ช่วยในเวลาที่ยังมีฝนเดือนอยู่
 มาก ะกำหนดการไม่ได้ผลก็ เห็นควรใช้บังคับต่อเมื่อได้จัดการปรว
 ปรวมขึ้นเดือนเขาย่างลงไปมากแล้ว

นายอินทร สิงหนตร (เชียงใหม่): ข้าพเจ้าขอซักข้อไปว่า
 วิสัยสำรวจของรัฐบาลที่ว่าคนเสพยา ฝนน้อยลงนั้นได้สำรวจโดยวิธีใด

หลวงนฤเบศรมานิต รัฐมนตรี: รัฐบาลได้ทอยแล้ว ในของ
 ค้นคว้า คำถามนี้เกี่ยวกับนโยบายซึ่งรัฐบาลกำลังจะวางอยู่ทางสันนิบาต
 ชาติ จะขอให้ละเอียดไปกว่านั้นยังไม่เป็นการสมควร และคำทอยที่
 ทอยมานักเห็นว่า เป็นการเต็มตามคำถามแล้ว เพราะฉะนั้นขอประธาน
 ไปวาระบังคับการทอย

ประธานสภาฯ กระทั่งข้อไป พระยาอมรวิสัยสรรเทศ เองใช้
 กรรมกรไทยในโรงงานอุตสาหกรรม

๑๖.๐๕ H.

พล.ต. พระยาอมรวิสัยสรเดช (ลำปาง) : ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ ดังต่อไปนี้

ก. โรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งมาแต่เก่าก่อนไม่ได้อาศัยกรรมกรไทย รัฐบาลมีนโยบายที่จะชดเชยพระราชบัญญัติควบคุมโรงงาน และให้ใช้กรรมกรไทยเป็นจำนวนกี่เปอร์เซ็นต์ ในเวลาต่อไปหรือไม่

ข. โรงงานอุตสาหกรรมที่จะตั้งขึ้นใหม่ รัฐบาลมีนโยบายที่จะชดเชยพระราชบัญญัติควบคุมและจะให้ใช้กรรมกรไทยทั้งสิ้นหรือไม่

พล.อ. พระบริภัณฑ์อุทรกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ : ข้าพเจ้าขอตอบข้อ ก. และ ข. รวมกันดังนี้ รัฐบาลได้คำนึงเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง แต่จะตั้งขึ้นถึงหลักวิชา เมื่อผู้ใดมีความสามารถประกอบงานในสาขาใดก็สมัคร ผู้นั้นก็ย่อมไม่ประกอบกิจการนั้น และย่อมเลียงไปทำกิจการอื่น ซึ่งคนสามารถประกอบได้ทันที ฉะนั้นก็ถ้าท่านเข้าไปดูงานในโรงสีข้าวซึ่งเป็นโรงงานอุตสาหกรรมสำคัญ ขณะนี้ในประเทศของเรา ท่านก็จะเห็นอาชีพช่างเครื่องจักรแล้วไปช่วยคนไทยประจำอยู่แล้วทั้งนั้น แต่การแยกหามาในโรงงานนั้นก็ล้วนแล้วแต่คนจีนเกือบทั้งหมด อย่างไรก็ตาม สาขาอาชีพใดซึ่งรัฐบาลเห็นว่าชาวเราพอจะทำได้ก็จักทำมันไป และในสาขาอาชีพใด ซึ่งถ้าได้ปรับปรุงเลี้ยงช้างเล็กน้อยแล้วพอจะให้ชาวเราทำได้จะทำได้

พล.ต. พระยาอมรวิสัยสรเดช (ลำปาง) : ข้าพเจ้าขอตั้ง

ขอไปว่า ในโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ซึ่งระเจกเล็กนอยพลอควร ไม
ใช้คกำหนดว่าจะเป็นเปอรเช่นคเท่าไร เพราะคณนตำทานระเจกให้ เป็น
กั้นนอนเป็นเปอรเช่นคว่า จะให้คงานไทยทำไค้เท่าไร จะไค้หรือไม่

พ.อ. พระบริภคชัยุทธกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐ-
การ: ท่านจะไค้เห็นในค่อไปว่า รัฐบาลคองจะเสนอพระราชบัญญัติบาง
อย่างมา ซึ่งไมจ่าเป็นจะคองกล่าวถึงว่าเป็นโรงงานอุตสาหกรรมหรือ
ไม เราเข้าใจว่ารัฐบาลคองจะทำในการอุตสาหกรรมเสียทั้งหมด และ
ในเชียงคั้นบางอย่างนั้นจะคองกำหนดเป็นเปอรเช่นคเหมือนกัน แต่เรา
จะคองค่อยทำค่อไป คั้งที่ไค้ เรยนมาแล้วในหลักวิชาการทุกถ่าวนั้น

ประธานสภาฯ: หมคควรรคกัแล้ว ค่อไปขอให้ พิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติ ว่าค้วยการชคคกัน แห่ง กฎหมาย พุทธศคกราช ๒๔๕๑
ของรัฐบาล

เจ้าพระยาศรัทธธรรมาธิเบศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคาง
ประเทศ: รัฐบาลขอเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าค้วยการชคคกันแห่งกฎ-
หมาย ซึ่งไค้แจกให้ท่านทั้งหลายทวยล่งหน้าแล้ว เรองนมพนธ
กวดนเอนง รากค้ำมันที่ ไค้ ไค้ ไวแกนนานา ประเทศใน ขณะที่ไค้ ทำสนธิ
สัญญาใหม่ ซึ่งสภากนแทนราษฎรไค้ ให้ค้ความเห็นชอย และไค้ หมคควร
นลคเปลี่ยนแปลงนคกันแล้วเป็นอนมมาก ข้าพเจ้าชอยค้อโอกาสขณจ
ประกอยเพียงเล็กน้อยเพื่อ ให้ท่านทั้งหลายไค้เขาไป เรองนคชคคคองไปน
เนื่องจากควมสัมพันธ์ระหว่างชาติ ขอมมีคคนคางค้วมาคากการ

ค้าขายและตั้งถิ่นฐานอยู่ภายในประเทศ และคนในประเทศหนึ่งอาจ
สัญญา การค้าขาย กับ คน ในอีกประเทศหนึ่ง หรือมีทรัพย์สินอยู่ใน
ประเทศหนึ่งก็ได้ ด้วยเหตุเช่นนี้จึงมีกฎหมายระหว่างประเทศ และ
หนึ่ง ซึ่งเรียกว่า กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล หรือค
ชกกันแห่งกฎหมาย

หลักเกณฑ์ที่ใช้ อยู่ในกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล
ยังไม่มีความยุติธรรมวางไว้ โดยแน่นอนในหนังสือสัญญาสากล ซึ่ง
ใช้ทั่วทุกประเทศได้ นานาประเทศจึงทำหนังสือสัญญาเป็นการละเพ
รายข้าง แต่ก็ไม่มีผู้มากรายนัก หรือวางขมขัญญูติไว้ ในกฎหมาย
ในประเทศของคนข้าง หรือถือตาม หลักนิยมทั่วไป แห่ง กฎหมาย
ระหว่างประเทศข้าง

การที่จะใช้หลักนิยมทั่วไป ไปแห่งกฎหมาย ระหว่างประเทศ
ย่อมไม่เป็นการแน่นอน เพราะเห็นเรื่องซึ่งเจ้าตำรวจมทฤษฎีทาง
กันอยู่มาก ส่วนการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศในเรื่องนี้ ก็
กันเป็นขางรายโดยละเพาะเท่าที่จำเป็น ฉะนั้นเพื่อจะให้ มีขมขัญญูติ
ไว้ เป็นบรรทัดฐาน นานาประเทศจึงมีขมขัญญูติในเรื่องนี้วางไว้ ใน
หมายภายในประเทศของตน

ขมขัญญูติดังกล่าวแล้ว จะวางไว้ใน กฎหมายแต่ละลักษณะก็
หรือจะรวมไว้ในพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันก็ได้

สำหรับประเทศสยามได้ พิจารณาเห็นว่า ถ้ารวมไว้ในพระ

บัญญัติระเบียบเกี่ยวกับจะสะดวกกว่า ในเวลาว่างประมวลกฎหมายต่างๆ
จึงมีใคร มีหลักเกณฑ์ วินิจฉัยการชกกันแห่งกฎหมายบัญญัติไว้ แต่ใคร
มีเจตนาที่จะรวมบทบัญญัติในเรื่องนี้ไว้ ในพระราชบัญญัติระเบียบเกี่ยวกับ
และใครร่าง ใครลงชชไว้ชั้นหนึ่งแล้ว

กรมเมื่อได้ส่งประมวลกฎหมายต่างๆไปให้บรรดาวิทยาลัย
ศึกษาธิการสยามทราบ ก็มีหลายวิทยาลัยที่ถามถึงหลักเกณฑ์ วินิจฉัย
การชกกันแห่งกฎหมาย และเมื่อถึงเวลาเราทำสนธิสัญญาใหม่ และ
ฝ่ายสยามได้ขอให้ยกเลิกสิทธิถอนคดีเสีย บรรดาวิทยาลัยที่ขอยกเลิก
สิทธิถอนคดีก็ขอให้รัฐบาลเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการ
ชกกันแห่งกฎหมายต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในกำหนด ๑ ปีนับแต่วันที่
ยกเลิกสิทธิถอนคดี และในร่างพระราชบัญญัตินั้น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
สถานที่ของบุคคลก็ให้ใช้กฎหมายสัญชาติเป็นเกณฑ์ วิทยาลัยให้
คำมั่นเช่นนั้นไป และสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบด้วยแล้ว

วิทยาลัยจึงได้ดำเนินการร่างพระราชบัญญัติต่อมา ยืนยันให้ร่าง
เสร็จแล้วจึงขอเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

หลักเกณฑ์ ทุนนิยมใช้กันอยู่ในกฎหมายระหว่างประเทศ สำหรับ
กรณีต่างๆ เป็นเรื่องๆ ไป มีอยู่ดังนี้ คือ

๑) กฎหมายสัญชาติ ซึ่งหมายความว่าถึงกฎหมายแห่งประเทศ
บุคคลมีสัญชาติสังกัดอยู่

๒) กฎหมายภูมิลำเนา ซึ่งหมายถึงถึงกฎหมายแห่งประเทศ
บุคคลมีภูมิลำเนาอยู่

๓) กฎหมายแห่งประเทศที่นครกรมไคทาชุน

๔) กฎหมายแห่งดินที่จะพึงปฏิบัติตามสัญญา

๕) กฎหมายแห่งดินที่ทรัพย์สินตั้งอยู่ และ

๖) กฎหมายแห่งประเทศที่ศาลซึ่งพิจารณาคดีพิพากษาคดีสังกัด
หลักเกณฑ์เหล่านี้รัฐบาลไคเลือก ให้ ให้เหมาะสมแก่กรณีข้อ

เรื่องต่าง ๆ ที่จะพึงใช้บังคับ โดยคำนึงถึงความยุติธรรมประการหนึ่ง
และคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศชาติอีกประการหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ย
กับสถานะของบุคคล เช่นในเรื่องความสามารถของบุคคลเป็นต้น
ให้ ใช้กฎหมายสัญชาติ เป็นเกณฑ์ตามความที่ใด ให้ ไว้แก่ประเทศ
ทำสนธิสัญญาใหม่ ส่วนหลักเกณฑ์อื่น ๆ นั้นจะแสดงตัวอย่างให้ทราบ
ดังนี้

กฎหมายภูมิลำเนาให้ ใช้ ในกรณีมรดกที่เกี่ยวข้องกับสังหาริมทรัพย์

กฎหมายแห่งประเทศที่นครกรมไคทาชุน ให้ ใช้ เช่นหลักที่

ไปสำหรับแยกแห่งนิติกรรม

กฎหมายแห่งดินที่จะพึงปฏิบัติตามสัญญา ให้ ใช้ ในบางกรณี
ที่เกี่ยวข้องกับสัญญา

กฎหมายแห่ง ดินที่ ทรัพย์สิน ตั้งอยู่ ให้ ใช้ เช่นหลักทั่วไป
ส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน

กฎหมาย แห่งประเทศ ที่ศาล ซึ่ง พิจารณาพิพากษา คดีสังกัด อยู่

ให้ ไซ ในส่วนที่เกี่ยวกับผลของการให้ อยู่ในความอนุบาลหรือให้อยู่ใน
ความพิทักษ์

เรื่องหลักเกณฑ์ วินิจฉัย การชดกันแห่งกฎหมายเช่นเรื่องทศย
ชอนยังยากมาก เจ้าตำราและบทกฎหมายในประเทศต่าง ๆ ก็ยังไม่
นิยมหลักเกณฑ์ อย่างเดียวกัน ฉะนั้น รัฐบาลจึงได้ เสนอ หลักการแก้
เพียงกว้าง ๆ ว่าบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการชดกันแห่งกฎหมาย ส่วน
หลักเกณฑ์ ที่ร่างมานั้น ะสมควร แก่ ไซ ประการใด เห็นว่าไป
พิจารณาแก้ ไซในชั้นกรรมาธิการจะสะดวกกว่า รัฐบาลจึงขอให้ สภา
ผู้แทนราษฎรรับหลักการที่เสนอมานั้นไว้ พิจารณาต่อไป

ประธานสภา ฯ ผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอได้ ปรนัยยกมือชน

๑๖.๑๕ น.

นายเขมชาติ มุณเฑรัตพันธุ์ (ร้อยเอ็ด) : การ คัดค้านหลัก
การแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้นยอมไม่มี เพราะว่าสภา ฯ นี้ไม่มีเวลาพอ
นอกจากในชั้นกรรมาธิการ แต่เพื่อความเข้าใจ เพราะว่า การเสนอร่าง
พระราชบัญญัติอันนี้เกี่ยวกับเอกราชของศาลเรา ร่างพระราชบัญญัติชด
กันแห่งกฎหมายเป็นพระราชบัญญัติซึ่งเราจำต้องออกเมื่อเราทำสัญญา
และ พระราชบัญญัติ นั้นยอมเกี่ยวข้อ กับผลประโยชน์ คือประเทศ ซึ่งทำ
สนธิสัญญากับเรา รัฐบาลแน่ใจแล้วหรือว่ามีสภา ฯ รับหลักการให้
ออกพระราชบัญญัตินี้ไปประกาศแล้ว รัฐบาลอนเขาจะยืนยันในพระราช

บัญญัติ และไม่กั้กั้กั้กั้มาว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นขัดกับประโยชน์ของ
เขาหรือว่ายังไม่ดีพอ

เจ้าพระยาสุรธรรมาธิเบศ วิรูมนตร์ว่าถ้การกระทรวงการต่าง
ประเทศ ท่านได้กล่าวแล้วว่าเกี่ยวกับหลักเอกราชในทางศาล ข้าพ
เจ้า คิดว่า เมื่อ เราได้ ทำสนธิสัญญาใหม่ และได้ มี การแลกเปลี่ยน
สัตยาบันกันเป็นส่วนมาก เกือบจะหมด แล้วเมื่อเราได้เอกราชอย่าง
สมบูรณ์เช่นนี้ ในการออกกฎหมายภายในประเทศ ก็ไม่พึงกลัวว่า
ประเทศจะมารว่เมื่อเราได้ พิจารณาโดยรอบคอบและเทียบเคียงหลักที่ใช้
ทั่ว ๆ ไปในประเทศทั้งหลายแล้วด้วยก็ถึงเรื่องนั้น ข้าพเจ้าคิดว่า
การขัดกันแห่งกฎหมายนี้ไม่ได้ร่างขึ้นในวันสองวัน ได้ร่างขึ้นมาแต่เมื่อ
ข้าพเจ้าได้ รับผิดชอบเป็น ประธานกรรมการ ร่างกฎหมาย ใน ครังนั้น
หลายมาแล้ว ต่อมาก็คือ พิจารณาแก้ไขกันอีก เมื่อมีการเจรจาสน
ธิสัญญาใหม่ ข้างประเทศใดเดือนเรื่องนั้นขึ้นมาเพราะเป็นเรื่องสำคัญอยู่
ที่เขาจะรู้ ว่าเรา จะเดินหลักไหนใน ชั้นที่สุด เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้า เสร
โดยสุจริตใจว่า เราไม่อำนาจที่จะออกกฎหมายได้ เราจะไม่ไปกลัวเรื่องก
เขาจะท้วงนั้น เป็นเรื่องคล้าย ๆ กันว่าขัดกันไปก่อนใช้ ไม่สมควร ข้าพ
เจ้าเห็นว่าเราเห็นควรอย่างไรก็ควรจะไปอย่างนั้น เมื่อได้ ใช้ความ
ระวังไม่ให้ออกนอกถิ่นนอกทาง และอยู่ในขอบเขตที่ประเทศทั้งหลาย
ที่สว่ลยแล้วได้ ใช้กฎหมายเช่นนี้ ก็ไม่ต้งเกรงเมื่อทำที่สุดแล้ว ถ้า
หากว่าเขาจะคัดค้าน ข้าพเจ้าก็ยินดีจะโต้

พล.ต. พระยาอมรวิสัยสรเดช (ถ้าปาง) : เพื่อไม่ให้เสีย

เวลา ข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติ

นายอรุณ ทองขี้ไซ้ติ ร.ต. ถัก รัตนพันธ์ รัยรอง

ประธานสภา ฯ เมื่อไม่มีผู้ใดขอเบี่ยงชีพราย ข้าพเจ้าขอ

ให้ที่ประชุมวินิจฉัย ผู้ใดเห็นควรรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
คนไว้พิจารณาต่อไป ขอได้โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๑๑๕ คน

ประธานสภา ฯ ผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอได้โปรดยกมือขึ้น

ไม่มีสมาชิกยกมือ

ประธานสภา ฯ เป็นอันว่าที่ประชุมรับหลักการแห่งร่างพระราช

บัญญัติคนไว้พิจารณา ส่งกรมการวิสามัญหรือวิสามัญ

เจ้าพระยาศรัทธธรรมาศี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่าง

ประเทศ : รัฐบาลขอให้ตั้งกรมการวิสามัญ ประกอบด้วยกรมการ
กิจการ ๙ คน

ประธานสภา ฯ รัฐบาลขอเสนอให้ตั้งกรมการวิสามัญมี

จำนวน ๙ คน มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น เมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็น
เป็นอย่างอื่น ข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุมอนุมัติ ขอให้เสนอชื่อ

เจ้าพระยาศรัทธธรรมาศี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่าง

ประเทศ : ข้าพเจ้าขอเสนอหม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ

นายฟื้น สุพรรณसार (พระนครศรีอยุธยา): ข้าพเจ้า
นายเกษม ขุนนาค

มีสมาชิกบริวาร

นายแก้ว สิงหะคเชนทร์ (พิทก): ข้าพเจ้าขอเส
พระยาศรีธรรมราชเษ

เจ้าพระยาศรีธรรมราชเษ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ประเทศ: ข้าพเจ้าขอถอน เพราะว่าย่างที่ระต้องไปข้าง เพราะ
มีหม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ แล้ว

นายกวาด หุ้มแพร (ธนบุรี): ข้าพเจ้าขอเสนอหลวงอำ
สวัสดิ์

มีสมาชิกบริวาร

ร.อ. กุหลาบ กาญจนสกุล ร.น. (สมาชิกประเภท
ข้าพเจ้าขอเสนอนายกีเวก ชัยนาม

มีสมาชิกบริวาร

ร.ต. ถัด รัตนพันธ์ ข้าพเจ้าขอเสนอ นาย อารี ก้อยง

มีสมาชิกบริวาร

เจ้าพระยาศรีธรรมราชเษ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ประเทศ: ข้าพเจ้าขอเสนอหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช

นายเขมชาติ บณบริตพันธ์ (ร้อยเอ็ด): ข้าพเจ้า
หลวงประคัมภ์มุนีธรรม

มีสมาชิกบริวารของ

หลวงประดิษฐมนัสธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง:

ข้าพเจ้าขอถอน และขอเสนอพระยาวิฑูรธรรมพิเนต

ขุนอนุสรสิทธิธรรม (เพ็ชรบุรณ): ข้าพเจ้าขอเสนอพระ
ศุภธรรมวินิจฉัย

มีสมาชิกบริวารของ

นายพูนเทศ กาญจนเสริม (ศิระเกษ): ข้าพเจ้าขอเสนอ
นายเลียง ไชยกาล

มีสมาชิกบริวารของ

ประธานสภาฯ: ครบ ๙ คนแล้ว ขอให้เลิกพิจารณารอาน

เลขานุการสภาฯ: รายชื่อกรรมการมีดังต่อไปนี้ ๑.

- หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ๒. นายเทือน ชุนนาค ๓.
- น.อ. หลวงดำรงนาวาสวัสดิ์ ร.น. ๔. นายकिเรก ชัยนาม ๕.
- นายอาร์. กัยอง ๖. หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ๗. พระยา
- วิฑูรธรรมพิเนต ๘. พระศุภธรรมวินิจฉัย ๙. นายเลียง ไชยกาล

ประธานสภาฯ: แปรญัตติภายในวันนี้

เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่าง

ประเทศ: ขอให้แปรญัตติภายใน ๕ วัน

พระยาวิฑูรธรรมพิเนต (อภัยธานี): เรืองนเป็นเรืองสำคัญ

มากอย่างที่ท่านรัฐมนตรีได้ตกลงมาแล้วว่าได้เตรียมมาหลายปี ข้า
เจ้าขอกราบเรียนว่าทางรัฐบาลได้เตรียมร่างพระราชบัญญัติขึ้นมา
๒๐ ปีแล้ว และจะให้แปรญัตติภายใน ๕ วัน ขอได้โปรดเห็น
เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเสนอแปรญัตติภายใน ๑ เดือน

มีสมาชิกรับรอง

เจ้าพระยาศรีธรรมราชเบศร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
ปกครองภายใน: ที่จริงเมื่อท่านว่าให้ มีกำหนด ๑ เดือนนั้น ข้าพเจ้าพร้อม
จะผ่อนผันให้ยาวออกไปได้ เพราะฉะนั้นเพื่อให้เหตุผลตามที่สมควร ภายใน
๑๐ วันข้าพเจ้าเห็นว่าสมควรแล้ว เกณฑ์ของออกจะมากเกินไป

พระยาวิฑูรธรรมพิเนต (อุทัยธานี): นึกว่าเดือนหนึ่ง
เวลาที่สมควร เพราะเหตุว่ารัฐบาลเตรียมมา ๒๐ ปี ซึ่งมีเครื่อง
อย่างพร้อมมูล หวังว่ารัฐบาลคงเห็นใจ

ประธานสภาฯ: ผู้ใดเห็นควรแปรญัตติภายใน ๑ เดือน ขอ
โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๒๓ คน

ประธานสภาฯ: ผู้ใดเห็นว่าควรให้แปรญัตติภายใน ๑๐
-ขอได้โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๕๗ คน

ประธานสภาฯ: เห็นอันว่าให้แปรญัตติภายใน ๑๐ วัน หาร

ผู้ขอให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๘๑ ของรัฐบาล

น.อ. พระเวชยันตรังสฤษดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง กษัตริการ: รัฐบาลขอเสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและ สงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๘๑ โดยมีหลักการว่า กำหนดวิธีการคุ้ม ครอบและสงวนป่า เพื่อประโยชน์แก่รัฐและประชาชน

เหตุผล การคุ้มครองรักษาป่าไม้ ตามกฎหมายในเวลานี้ ได้มี หมายบังคับแต่เพียงการควบคุมไม้และของป่าไว้เท่านั้น หากได้ มีวิธีการควบคุมคุ้มครองที่คนต่าง ๆ ที่เห็นเข้าไว้ โดยซัดเจเนไม่ เป็นการลำบากใน การควบคุม นอกจากนั้นเพื่อให้ เป็นการประสานกับพระราชบัญญัติออก โฉนดที่ดิน (ฉบับที่ ๖) จึงควรมีบทบัญญัติกำหนดวิธีการคุ้มครอง รักษาป่าไม้ทั้งที่ชายแห่งใดควรระสงเสริมบำรุง ในทางวิชาการป่าไม้ ให้ ขึ้นประโยชน์ยิ่งขึ้น ก็สมควรจะได้ ปรึกษาสงวนและบำรุงรักษาชนไว้ ตามนโยบายการสงเสริมนั้นด้วย

ก่อนที่ข้าพเจ้าจะชี้แจงเหตุผลเพิ่มเติม ใคว่ขอให้ท่านสมาชิก แก่ คำนึงในร่างพระราชบัญญัตินี้เสีย ก่อน ในมาตรา ๑๑ บรรทัด สุกท้าย คำว่า "หรือป่าในย่านนั้นแล้ว" ตกคำว่า "ของ" หลังคำว่า "หรือ" ก็อ่านว่า "หรือของป่าในย่านนั้นแล้ว" ก็มิ ในมาตรา ๑๘ หน้าเดียวกัน บรรทัดที่ ๓ ในคำที่ว่า "ใบอนุญาต

ห้ามมิให้ โย ” แต่เห็นว่า “ โอน ” คืออ่านว่า “ ห้ามมิให้
กันด้วยประการ ... ”

ต่อไปข้าพเจ้าใคร่จะขอเสนอแนะเพิ่มเติมหลักการในพระราชบัญญัติ
คณะรัฐมนตรีสำคัญอยู่ว่า ที่คนที่เห็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
ไปนั้นส่วนหนึ่งควรจะมีบทบังคับกำหนดแบ่งออกไว้ ให้ ชักแจงเพื่อ
โยชน์ ในการที่จะจัดคุ้มครองและสงวนบ้าง ทั้งนี้เพราะข้าหรือข้าไม่
เห็นว่าเห็นโลกทวีปอันสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ เมื่อรัฐบาลมีโย
ที่จะทำนุบำรุงข้าไม่อันเป็น สมบัติของประเทศให้ มั่นคง ดำรงต่อไป
ประ โยชน์ของชาติแล้ว ก็จะต้องมีวิธีการควบคุมคุ้มครองหรือจะแบ่ง
ออกจากที่ดินราษฎรระบอบเก่า การสร้างถนนเพื่อของกันการทำลา
ให้ ย่อยยับไปเสีย และจัดสงวนในที่สำคัญ เช่น ข้าที่เขื่อน ชมน้ำ ที่
ไหลเขาและที่เขื่อนข้าสูงชันควรมีารุงพันธุ ไม่ ึ่งนั้นเขื่อนต้น แต่การควบคุม
คุ้มครองที่ดินที่เขื่อนข้าคงวาน ไม่มียกข้อยกเว้นคุ้มครองไว้ โดยคณะ
มีแต่กฎหมายที่ใช้อยู่สำหรับ เวียงการ หักกันก็ เช่น ไป ในทาง กำหนด
การสำหรับราษฎรจะเข้ายึดถือรัยของ ซึ่งหาได้ จากที่เขื่อน ว่าที่ใด
แต่ที่ดินประเภทใดและเช่นไปทางใดไม่ ส่วนในทางดำรงข้าไม่ ที่ควบคุม
อยุ่ก็มีแต่วิธีการควบคุมและเพาะระยะ ไม่และของข้าซึ่งมอยู่ในที่คน
ในหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้คงวาง กำหนดคนไว้ เช่น ๒
การคือ ว่าที่คนแบ่งที่ดินรวางว่างเปล่าที่เป็นข้าอันเป็นสาธารณสมบัติ
ของแผ่นดินนั้น ก็เป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากที่ดินที่เฉพาะและควบคุม

พระโยชนชยารชณ เช่นกาวกลีกรวมเขนตน เมื่อจกเบงออกแล้ว
 การแรกถควยคุมคัมครองทกนทเขนย้า คือจกให้ เขนย้าคัมครอง
 กอญในมาควา๘ ย้าคัมครองนมแนวที่จะเห็นโค โดยชัคในพระวราช
 ญคนว่า มุงหมายแต่เพียงคัมครองไว้ ในทางการย้าไม้ เท่านั้น โดย
 จกท ไร่ เสียมให้ ราชฎรเข้าชกเบกจขังของเขนห้อยม ๆ โดยจกจก
 ราชฎรที่จะทกกระทอนแก่ประชาชนในทางอนโดยขอมไม่มี เพราะ
 กวราชฎรยั้งคัมสลิตทที่จะเข้าไปทำมาหากินทำอะไร เช่นเก็บของย้า
 ไร่อย่างนโค กังทเคยเขนอยู่ใน ขณะน ทั้งน ในเมอทก ไร่ ยัญชัค
 ฎกตามกฎหมายอนว่าทวการนนั้น ๆ โดยละเพาะแล้ว ชัคทวอย่าง
 นว่า จะไปชัคไม้ ก็ยัญชัคตามกฎหมายว่าทวการย้าไม้ หรือจะไป
 สัตว์ นำ ในลำธารหรืออะไร ในย้าเหล่านี้ก็ ไร่ ยัญชัคตามพระวราช
 ญค้อการค่านำเหล่านี้เขนต้นแล้วก็ยชมกระทำโค ถ้าสิ่งเหล่านี้ไม่
 ฎหมายยั้งคัมไว้ โดยละเพาะราชฎรนั้น ๆ ก็ยชม สลิตเสวทจะ
 ะกอบการ เก็บหรือหามา ใช้ สลยยว โภคโค ซึ่งไม่มีฎหมาย คัม
 เองหรือควยคุมไว้ ราชฎรก็อาจจะใช้ สลยเป็น ประโยชนแก่คนได้
 เยเสว

ประการที่ ๒ เมื่อจกเขตค้ออกเขนย้าคัมครองเขนนแล้ว ยชม
 ก้องรคเขนเขตค้วงจกชกเขาไปชกให้ เขนย้าสงวน การสงวนช้านน
 ทางวิชาการ มีความจำเป็น อย่างสำคัญอยู่อย่างหนึ่ง คือรัชชบาล จะ
 ะจกททำ หรืออย่างสงเสริมย้าไม้ ชนโท มนคงถาวร เขตคทจะค้อง
 วนค้องทำชนอย่างชัคแจ้งแน่นอน และยชมจะเป็นเขตคททำให้ ร

แตกต่างกันระหว่างข้าศึกครอง และข้าสงวนมอญคอง ในข้าศึกครองถ้าปฏิบัติตามกฎหมาย เกษวกมข่าไม หรือเกษวกมการจิมสตัว แล้วราษฎรก็กระทำกิจการนั้น ๆ ได้ ส่วนข้าสงวนนั้นแม้ ได้ปฏิบัติตามกฎหมายนั้น ๆ แล้วย่อมจะต้องขออนุญาตตามกฎหมายนั้นด้วยเป็นพิเศษ ถ้าจะกล่าวกันโดยส่วนรวม ข้าสงวนนั้นถือว่าเช่นข้าของรัฐบาลโดยตรง ถ้ารัฐบาลเห็นความจำเป็นที่จะต้องบำรุงรักษาและส่งเสริม และมีข้อจำกัดให้ ทำแต่บางส่วนเท่าที่เห็นว่าไม่เป็นกาวเสียมเสีย

อนึ่ง ในหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติระเบียบกรมทบญญตวงไว้ ถึงการ เพิกถอน การคุมครอง หรือ สงวนข่าในเมือ มกวดอน ชนชง รัฐบาลได้สอยสวนเห็นความจำเป็นและสมควรที่จะเพิกถอนเพื่อการนั้น ๆ ไว้ ด้วยแล้ว ทั้งนี้เห็นว่าเมือพลเมืองเพิ่มทวชขายตัวออกไปแล้ว ทาง การเห็นว่าสมควรจะเขคข่าที่คุมครองไว้ ให้ กลาย สภพเป็นททามาหา กนอย่างอื่น เช่นให้ กลายเป็นทสำหรับกสิกรรมเหล่านี้เช่นคั้น ก็จะได้ วัตถุประสงค์เพิกถอนข่าที่คุมครองไว้ ในส่วนนั้น ๆ ให้ตามความจำเป็น

เท่าที่ ได้ แดกลงมาเพียงนี้แล้วก็เชื่อว่าท่านทั้งหลายคงจะเห็นความ จำเป็นที่เราจะต้องมีพระราชบัญญัติขึ้น มีระนข่าไมหรือพนช ไมของ ราชทมอญก็จะย่อยยับไป ชนชั้นหลัง ๆ จะไม่ได้ วยประโยชน์ ฉะนั้น เมือสภาฯ ได้เห็นความสำคัญของพระราชบัญญัตินี้แล้ว ข้าพเจ้าหวัง ว่าจะได้ พิจารณาและรับหลักการ ตลอดจนผ่าน พระราชบัญญัตินี้ให้ออก

ใช้ เป็นกฎหมายสืบไป ทั้งนพลประโยชน์แก่รัฐและประชาชนคงที่
กรวยเวียนมาแล้ว

นายฉ่ำ จรรย์เนตร (นครศรีธรรมราช) : ในการที่รัฐบาล
เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่าขึ้นมาใหม่นี้ ว่าโดยหลัก
การทั่วไปแล้ว ก็เป็นการเหมาะสมที่รัฐบาลจะพึงกระทำดังนี้ แต่
ข้อนำวิถกอยู่ที่เท่าที่ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีอยู่ประการหนึ่ง กล่าวคือค่าใบ
ใบอนุญาตเก็บหาของป่าในป่าสงวน ระเบียบละ ๑ บาท ซึ่งรัฐบาลได้ตร
อตราค่าธรรมเนียมไว้ ท้ายร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ นั้นเห็นของทำเย
สำหรับประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นที่เป็นดงเป็นป่า ซึ่งในย่านหนึ่งหรือเ
หนึ่งนั้นจะมีเงินมีทองประจำอยู่อย่างมาดกไม่เกินไปกว่า ๕๐ สตางค์
ข้าพเจ้าได้ ไปพบเห็นมาแล้ว ในขณะที่ไปรับเลือกตั้งเป็นตัวแทนราษฎร
ไปเห็น ข้อเท็จจริงในความเป็นอยู่โดยวิถีแห่งธรรมชาติตลอดเลยขอ
พวกที่อยู่ในดงในย่านมาแล้วด้วยก็ ยิ่งกว่านั้นยังมีความลำบากอัน
ป็นอยู่ใน หมู่ประชาชน เหล่านี้เหลือ ทศคนนานับ เมื่อเช่นเช่นนี้ป่า
เหล่านี้เป็นทออาศัยของประชาชนที่ยากจนได้ ไปหาของป่ามาเลี้ยงชีพ
ตั้งแต่ปู่ย่าตาทวดก็ทำมาจรรพ์ มาโดยไม่ว่าต้องเสียค่าภาษีอากร ค่าธรรมเนียม
อันน้อยนิดเลย หรือว่าที่รัฐบาลเสนอกฎหมายฉบับนี้มากเพราะรัฐบาล
ได้ตกลงไว้ว่าจะเลิกภาษีระชูปการแล้วจะมารับภาษีนี้ทดแทนกรณี
หรือ ข้อนี้เป็นข้อสำคัญ ขอให้ รัฐบาลพึงสังวรณไว้ให้ยิ่ง เพราะ
ว่าความเป็นอยู่หรือความแร้นแค้นของราษฎรที่อยู่ในย่านนี้ ความนี้

ข้าพเจ้าได้ถือปฏิญาณมาแล้วเช่นกัน ถ้ารัฐบาลระยกเว้นว่าผู้ ทหาของข้าไม่
ก็ลงไปชอนอนุญาต ให้ทำโคใหม่จนถึงครั้งเก่าก่อนซึ่งผู้ยาคาทวกของ
เจ้าได้กระทำมาจนกระทั่งบัดนี้

ที่รัฐบาลห้ามว่า ข้าเหล่านี้เป็นของรัฐบาลนั้น รัฐบาลเลื่อมมือเข้า
ไปต่างหาก ความจริงเป็นของคนในดินนั้น ๆ เอง ท่านไปรักษาระไรใน
ข้าเหล่านี้ เยลล่าเลย ท่านวางหลักการโดยทั่วไปไว้ก็แล้ว แต่วิถี
ปฏิบัติการณ์นั้นศูนย์ใช้ไม่ได้ ผู้ที่อยู่ในบ้านนั้นถูกข่มขู่จากฝ่ายบริหาร
ข้าพเจ้าได้ ไปเห็นมาด้วยตา ๓๓๓ ๓๓๓ ๓๓๓ ในคราวซึ่งสภาถูกข่ม ข้าพ-
เจ้าได้ถือปฏิญาณแล้วถึงเป็นผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นภัยอันคุกคามข้าพเจ้า
มาจนบัดนี้ เพราะฉะนั้น ขอให้รัฐบาลพึงคิดและพึงพิจารณา ในเรื่อง
ให้ ก็ กล่าวโดยละเอียดขอให้ รัฐบาล ถอนร่าง พระราชบัญญัติระเบียบ
กลัยคนไปเสีย ไปปรับปรุงเสียใหม่ ถ้าท่านระทำ กฎหมายเรื่อง บ้าน
ท่านควรจะให้ผู้แทนราษฎรที่ท่านไว้ ใจบ้าง ให้เข้าปรึกษาก่อน
ที่จะนำเข้ามาสู่สภา ท่านทำมาแต่บอกแต่ท่านทราบ ไม่ว่าจะรอกันนั้น
เป็นหนอน หรือเป็นอะไรไป ท่านมองไม่เห็นเลย จึงไม่ได้ปรึกษาก่อน
ผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวสยามเสียก่อน วิถีที่เรากล่าว
หมายออกไปให้ราษฎรแห่งสยามประเทศอยู่เย็นเป็นสุข ท่านจะต้องถาม
บุคคลซึ่ง เขาอยู่ในท้องถิ่น คงถิ่นการนั้น เสียก่อน ควรจะเรียก เขาไป
ปรึกษา แม้ ถึงจะไม่ได้บัญญัติไว้ของธรรมชาติ อาจจะทำให้ความ
เกิดความเห็นแก่ท่านได้ ก็

สรุปแล้ว ข้าพเจ้าขอวิงวอน ท่านผู้แทนทั้งปวง และคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นคณะราษฎรทั้งในที่ลับและในที่แจ้ง โปรดเห็นความแค้นเคืองของราษฎรที่อยู่ในกองกันตาร และเวรอันท่าน ลอนคินไปแล้ว เรียกผู้ราษฎร โดยละเพราะครุคำเป็นต้น ไปเพื่อปรึกษาในการที่จะให้ประโยชน์แก่ราษฎร เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้า ขอวิงวอนและกราบไหว้ รัฐมนตรีกล่าวโดยละเพราะท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตราธิการ ท่านมหาดานั้น โปรดลอร่างพระราชบัญญัติขึ้นคืนไป จะเป็นคุณ ประโยชน์อย่างยิ่ง

ประธานสภา ฯ ผู้ไต่ถามความเห็นสนับสนุน

๑๖.๔๒ น.

พ.อ. พระอุดมโยธาธิบดี (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ก่อนที่ข้าพเจ้าจะได้กราบเรียนชี้แจง ขอร้องขอขออนุญาต ถอยหลังไปเล็กน้อย ก็ขอว่าร่างพระราชบัญญัติขึ้นคืนเดิมทีเดียว รัฐบาลนี้ได้ติดต่อสมาชิกแทนราษฎรนี้มาครั้งหนึ่งแล้ว และถ้าหาก ข้าพเจ้าจำไม่ได้แล้ว มีผู้ ชักข้อและหนักใจไปด้วยประการต่างๆ จำได้ว่า ๘ คน แยกจากนั้นมา ข้าพเจ้าก็ได้ไปพลิกกฎหมายที่รัฐบาลร่างเดิมกับที่ มาใหม่มันประกอบกันด้วยความพิถีพิถันที่ เป็นหลายครั้ง ปรากฏที่รัฐบาลร่างมาใหม่นี้ ข้าพเจ้า เข้าใจว่า เผลอลง กว่าครั้งก่อน อันมาก รู้สึกว่ารัฐบาลนี้ได้ พังเสียง สมาชิกก่อน มาแล้ว ครั้ง

สิ่งทีเผลอลงนั้น เช่นย่ำสงวนเดิมทีรัฐบาลวางมานั้นห้ามแค่แรกทีเดียว
 แต่ถกกฎหมายใหม่ ห้ามที่หลัง แปลว่า ต้องให้ ราษฎรมี เวลา รั้ว ครัว พอ
 สมควร หรือมาพุกาในแง่ที่ขมขื่นหาอยู่ให้เสรีาสันใจแล้ว เช่นการ
 ผ่อนผันให้โผลาลงมา ขอผ่อนผันออกหนึ่งทศคือ เดิมทีเคยว่าสำหรับยา
 ซึ่งมีสิทธิเพราะคนท่อยุ่เดิมเท่านั้น แต่กฎหมายใหม่ก็ยกทั่วไป แปล
 ว่าให้ สิทธิเสมอภาคแก่ประชาชน ทั้งหลายทั้งสันให้ ได้ รั้ว ความเสมอ
 ภาคกัน และขอผ่อนผันอื่น ๆ อีกหลายอันซึ่งข้าพเจ้ายังจะไม่กล่าวใน
 ที่นี้

รูปโฉมกฎหมาย ที่รัฐบาล เสนอ มาใหม่ นี้ ข้าพเจ้า ได้ พินิจ
 พิจารณาแล้วเห็นว่า ความไม่สะดวกของประชาชนที่มีอยู่แล้วในกฎ
 หมายเดิม เช่นกฎหมายรักษาป่า พุทธะเพราะไม่ ที่ทวงห้าม หาได้พิศ
 ถึงเรื่องที่ดินด้วยไม่ ราษฎรก็เกิดเข้าใจผิดจะเอาที่ดินให้ ได้ อำเภ
 ก็ไม่ยอมให้ ความลำบากก็เกิดขึ้นมากหลาย ส่วนกฎหมายนี้รัฐบาลได้
 เผลอลงมาว่า อะไรควรจะสงวนแค่ไหน แล้วกันเขตก ไร่ พอเหมาะ
 พอจะหาไร่เอาไว้ ทั้งหมดไม่ และนอกจากนั้นใน ลักษณะของข้าศึก
 ครอง กิ่ง ที่รัฐบาลได้ กล่าว เมื่อ ก็น แล้วว่า เขกโอกาสให้ ผู้ มี สิทธิมี
 ประโยชน์ ในข้าศึกครองนั้น มีสิทธิอย่างเดิมชอนกเช่น การผ่อนผัน
 มากอยู่ และนอกจากนั้น ก็ยังให้ ความสะดวกแก่ราษฎรด้วยประการ
 ทั้งปวง เช่นความ เดือดร้อนของราษฎร กิ่งที่กล่าวแล้วเมื่อกัน คือความ
 ข่งยากใน เรืองเขตก ที่ต่าง ๆ เมื่อกฎหมายนี้ออกไปแล้วก็จะให้ ความ

สะดวกแก่ราษฎรทั่วปวงประการทั้งปวง และนอกจากนั้นยังรู้สึกว่าการ
หมายพระยีนเค็นสายกลางอะลุ่มอล่วย... ผ่อนหนักผ่อนเบา... พอเหมาะพอ
เจาะแก่สภาพที่เป็นอยู่ของคน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่ากฎหมายระเบียบ
นี้ที่รัฐบาลเสนอมาเหมาะสมแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าควรรับหลักการ

๑๖.๔๖ น.

นายเตียง ศิริขันธ์ (สกลนคร) : สภาฯนี้ควรจะได้พิจารณา
หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้โดยรอบคอบ คือว่าควรจะได้พิจารณา
หลายด้านหลายมุม ทั้งอยู่คามหลักการที่รัฐบาลเสนอมานั้น คงจะ
ให้ประโยชน์แก่ประชาชนและรัฐเป็นอันมาก แต่อย่างไรก็ตามเรา
ต้องพิจารณาในด้านที่เสียบ้าง คือว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ถ้าหาก
ว่าจะมีส่วนที่อยู่อย่างไรเสียส่วนที่ไม่ดีคงมีอยู่บ้าง ในหน้าที่ของ
แทนราษฎร ก็จะต้องชี้แจงว่าส่วนที่ดีและส่วนที่เสียนั้นไหนจะมีน้ำหนัก
มากกว่ากันเพียงใด ข้าพเจ้าได้พิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้
แล้วรู้สึกว่าจะมีส่วนที่ทำให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หนักกว่า
รับหลักการไม่ได้ คือถ้าหากว่ารัฐบาลมีนโยบายในอันที่จะสงวนอำนาจ
คุ้มครองบ้างเพื่อประโยชน์แก่สาธารณชนและเพื่อประโยชน์แก่รัฐแล้ว
ในขณะที่เกี่ยวกับรัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมความสุขและการค้า
อาชีพของราษฎรทั่วปวง ถ้าหากว่านโยบายของรัฐบาลที่จะคุ้มครอง

หรือสงวนเข้าไป กระทบกระเทือนนโยบายของรัฐบาลในการที่จะทำนุบำรุง
 ความสุขให้ราษฎรอย่างร้ายแรงแล้วไซ้ร้ หนักกว่าอันนั้นเราก็คงไม่น่าจะรับ
 ในเรื่องนี้ถ้าเราพิจารณาแล้ว หนักกว่าแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครอง
 และสงวนป่าไม้กระทบกระเทือนการดำรงอาชีพของราษฎรอย่างแรง
 กล่าวคือถ้าเราพิจารณาให้ถี่ถ้วนแล้ว ความเป็นอยู่ของราษฎรย่อมอาศัย
 หลักภูมิศาสตร์อยู่เป็นอันมาก ถ้าหากว่าแผนกหรือภูมิศาสตร์ของประเทศสยามแล้ว
 และประชาชนส่วนมากก็อาศัยป่าเป็นที่พักมาหากิน เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว
 เราจะต้องพิจารณาต่อไปว่ารัฐบาลได้หาช่องทางในการที่จะให้ราษฎร
 มีทางอาชีพโดยอาศัยบ้านนี้ สะดวกขึ้น หรือหาช่องทางในการที่จะอาศัย
 ป่าให้ คึกคักขึ้นประการใดบ้าง หากข้อเท็จจริงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาค
 อีสานข้าพเจ้าเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะขัดกับอาชีพของราษฎร
 เป็นอันมาก ราษฎรในภาคอีสานนั้นก็อาศัยป่าเป็นที่พักมาหากิน เช่น
 ค้นว่าถ้ำเก็บของป่า ล่าสัตว์ป่าหรือทำการเลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ใน
 ภาคอีสานนี้มีตั้งแต่คนครัวสามสี่คนไป กล่าวได้ว่า การเลี้ยงสัตว์ได้
 ปล่อยให้มันไปตามธรรมชาติ พอถึงเวลาเขาก็ปล่อยไป เวลาเย็นก็
 กลับเข้าแหล่งตามเดิม ในเรื่องเช่นนี้เป็นอาชีพของราษฎรที่เป็นอยู่ทุก
 วันนี้ ถ้าหากว่าเราปล่อยให้พระราชบัญญัติฉบับนั้นออกไปแล้ว อาชีพ
 ของราษฎรที่ราษฎรทำอยู่เวลานี้ก็จะกระทบกระเทือนเป็นอันมาก
 ทั้งนี้มีเหตุผลข้อต่อไปว่า ถ้าหากว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้จะออกไปให้

คือหมายความว่าใครรับเสี่ยงส่วนมากในสภาฯ นั้นแล้ว ก็เช่นบัญญัติต่อไป
 ที่ข้าพเจ้าสงสัยอยู่ว่า รัฐบาลได้หาช่องทางที่จะให้ราษฎรที่อาศัยอยู่นอก
 นครได้มีช่องทางดำรงอาชีพอยู่อย่างไรมั่ง นอกจากการอาชีพที่อาศัย
 บ้าน ถ้าเราพิจารณาการอาชีพของราษฎรที่อยู่ตามบ้านแล้ว เราจะเห็น
 ว่าราษฎรยังไม่ได้รับความประคองประคองมาจากรัฐบาลเพียงพอ เมื่อเช่น
 นั้นแล้วเราก็ไม่ควรจะออกพระราชบัญญัติไปกีดขวางการอาชีพตามธรรมดา
 ชาติของราษฎรเสีย ข้าพเจ้ายังมองไม่เห็นว่าจะหากว่าร่างพระราช
 บัญญัตินั้นผ่านไปแล้วราษฎรจะได้รับความประโยชน์อันมั่นคงที่ตามสมาชิก
 ว่าจะเป็นประโยชน์แก่ราษฎรอย่างอื่นอันอย่างไร ในที่สุดที่รัฐบาลให้
 มา ข้าพเจ้าคิดว่ายังไม่เพียงพอ คือว่าเหตุผลแต่เพียงว่าจะคุ้มครองบ้าน
 พระราชบัญญัติเดิม ในการคุ้มครองบ้านและของบ้านนั้นก็เพียงพออยู่แล้ว
 ถ้าจะเปรียบเทียบกับเป็นแน่แล้ว พระราชบัญญัติเดิม ก็เป็นเหตุที่ทาง
 ความที่รัฐบาลจะทำแตกหัก คือทำให้ราษฎรเดือดร้อนยิ่งขึ้น เพราะ
 ฉะนั้นสภาฯ นี้ไม่สมควรจะรับหลักการ

ในท้าย เรืองนี้ ข้าพเจ้า อยากจะเรียนตามทูลแทน ราษฎรนครศรี
 นครราชบุรีไว้ว่า สมาชิกประเภทที่ ๑ คืออยู่ใกล้ ชีกรับ ราษฎร
 เป็นอันมาก ชนชาพเจ้าก็มีความเห็นสอดคล้องของต้องตามความเห็นของ
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้น และถ้าหากว่าเราฟังเหตุผลจากสมาชิก
 ที่อยู่ใกล้ ชีกรับราษฎรแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าสภาฯ นี้เป็นสภาฯ ที่ระพ
 เหตุผลกันโดยไม่คิดเป็นเพียงสโมสรวัดว่าที่กันแล้ว ก็น่าจะเอาความ

คิดความเห็นมาพิจารณากันบ้าง เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ ถ้าหากว่ารัฐ-
 ชาติให้สถิติอย่างมั่นคงหรือแน่นอน ถ้าแม้ว่าพอประมาณก็ตาม ว่า
 ข้าในประทศสยามเวลานี้ถูกทำลายไปแล้วมากนักน้อยเพียงใด หรือของ
 ส่วนบุคคลถูกทำลายไปมากนักน้อยเพียงใด อย่างที่อารยประเทศเขาทำกัน
 แล้ว ก็พอจะใช้ได้ แต่ในเวลานี้รัฐบาลกล่าวว่า ข้าในประทศสยาม
 ถูกทำลายไปแล้ว แต่ไม่มีสถิติแน่นอน เป็นแต่เพียงประมาณ ในกรณี
 ที่เราเอาแบบอย่างของอารยประเทศมาใช้ เป็นกฎหมายในประทศสยาม
 นั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าอย่างที่เรอาจะก้าวเร็วเกินไปสักหน่อย เพราะ
 ฉะนั้น ถ้าหากว่าเราใช้ เห็น สถิติ อันแน่นอนว่าเราควร จะก้าว ตาม อารย
 ประเทศเขาแล้ว สภาฯ นี้ก็ควรจะมีหลักการแห่งพระราชบัญญัติคณะ
 นี้ไว้

ประธานสภาฯ: ผู้ใดสนับสนุน

๑๖.๕๔ น.

พล.ต. พระยาอมรวิสัยสรเดช. (ดำฟาง): ข้าพเจ้ารู้สึก
 ชอบคุณรัฐบาลที่เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่ามา ข้าพ-
 เจ้าเห็นว่าป่าจะสลายไปเสียด้วยซ้ำ คุ้มครองได้กระทำการนี้ และข้าพเจ้า
 เห็นว่ามีประโยชน์อย่างยิ่งในการที่จะได้ออกพระราชบัญญัติคุ้มครอง
 และสงวนป่าซึ่งควรจะมีควรจะทำในประทศสยามเรามาช้านานแล้ว แต่

มีข้อข้องใจอย่างสำคัญซึ่งเห็นความเกือวอันของราษฎรในการที่จะก่อ
เสียค่าธรรมเนียมในการที่จะเข้าป่า เพราะว่าราษฎรของเราเป็นคนที่
อึดคักขาคคน...

ประธานสภาฯ: ท่านคักค่านเสียแล้วละท่าน ไปอย่างผู้ที่เป็น
นครหรือรวมราชแล้ว ท่านสนับสนุนก็ต้องสนับสนุนให้ตลอดที่ท่าน

พล.ต. พระยาอมรวิสัยสรเดช (ถ้ำปาง): คักค่านควย

ประธานสภาฯ: ผู้ใดมีความเห็นสนับสนุน

๑๖.๕๕๓.

หลวงศรีสุพรรณดิฐ (ชุมพร): ร่างพระราชบัญญัติ
เข้าป่าเจ้าได้พิจารณาเรียบร้อยแล้ว รู้สึกว่าเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ
อย่างยิ่งใหญ่ ถ้าเมื่ออ่านให้ ถัดวันแล้วไม่มาคราทเรียกว่าเข้าคุ้มครอง
นั้น มีใคร เห็นภัยอะไรแก่ราษฎรเลย รัฐบาลคงประสงค์แต่เพียงว่าห้าม
การจับหรือห้ามคัก หรือห้ามเผาป่าซึ่งจะทำลายพืชพันธุ์ของป่าไม่
ชอบไม่เป็นการกระทบกระเทือนอะไรกับราษฎรเลย ส่วนประเภทที่ ๓ ที่
เข้าสงวนนั้น ข้าพเจ้าก็มีความเห็นชอบด้วยตามหลักการที่ได้เสนอเข้ามา
แล้ว รู้สึกว่าเข้าสงวนก็เข้าคุ้มครองก็ ทำไร่ทำสวนจะสงวนทั่ว
จังหวัด หรือทั่วประเทศไม่ คงจะมีบ้างซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์
ไม่ใช่เป็นข้อค่าน แต่ขอเสนอความหวังใจที่ใคร่ภูมิประเทศ มาเพื่อเป็น
ข้อวิจารณ์เล็กน้อย...

ประธานสภาฯ : ไม่ใช่ท่าน ท่านจะสนับสุนนก็สนับสุนนให้ตลอดชีวิตท่านนี่ท่านจะคว้านเสียแล้ว

หลวงศรีสุพรรณดิฐ (ชุมพร) : ไม่ใช่ค้ำ แต่ขอให้ชั้นกรรมาธิการคำนึงถึงเหตุผลของผู้แทนราษฎรสักเล็กน้อยว่า บทลงโทษบางมาตราออกจะมากไป...

ประธานสภาฯ : ถ้าอย่างนั้นท่านไปชี้แจงในชั้นกรรมาธิการชีวิตท่าน แปรญาติก็ได้

หลวงศรีสุพรรณดิฐ (ชุมพร) : เมื่อจะแถลงในข้อเล็กน้อยไม่ได้ เพื่อให้เสียเวลาของสภาฯ ในที่สุดก็ขอให้ลงมติ

มีสมาชิกวิฆวธอง

ประธานสภาฯ : ไม่มีใครลงมติเร็ว ๆ อย่างนี้

นายทอง กันทาธรรม (แพร่) : ขัญหาเรื่องร่างพระราชบัญญัติคุ้มครอง และ สงวนป่า เป็นขัญหาที่พึงพิจารณา กันโดยละเอียด ถัดวัน เพราะเกี่ยวข้องกับสว่ไตเสียของประชาชนมาก และทางฝ่ายรัฐบาลก็ หรือสมาชิกประเภทที่ ๒ ก็ก็น่าจะออกใจฟังเหตุผลของประเภทที่ ๑ ซึ่งเห็นป่า เห็นชีวิตของชาวป่าอยู่ข้าง เพราะฉะนั้นขอเสนอให้เปิดอภิปรายต่อไป

นายจรัส มีทรวงคันทัน นายอรุณ ทองชัชโชติ วิฆวธอง

ประธานสภาฯ : ขอให้ที่ประชุมวินิจฉัย ผู้ใดเห็นควรเปิดอภิปรายต่อไป ขอให้ไปรยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือเป็นมาก

ประธานสภาฯ: ผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอได้ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือเป็นส่วนน้อย

ประธานสภาฯ: ส่วนมากให้เยือกวิปรายต่อไป

๑๖.๕๕ น.

นายเลียง ไชยกาล (ชวลวราชธานี): ความจริงเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่มาก ข้าพเจ้าถือว่าเป็นเรื่องใหญ่ และนอกจากนี้สมาชิกประเภทที่ ๑ ส่วนมากถือว่าเป็นเรื่องสำคัญเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ในเหตุผลความเป็นอยู่ของท้องถิ่น เป็นการถืออยู่สักหน่อยที่สมาชิกประเภทที่ ๒ ข้างท่านพร้อมทั้งเหตุผลของรัฐบาลที่กล่าวอ้างถึงพระราชบัญญัติโอนที่ดิน (ฉบับที่ ๒) ซึ่งเรื่องนั้นข้าพเจ้าเองเป็นกรรมการวิสามัญ และได้เชิญผู้ที่มีความชำนาญในเรื่องนี้มาให้ความคิดความเห็น เมื่อท่านอ้างถึงพระราชบัญญัติฉบับนั้น ข้าพเจ้าจะขอทราบริเวนใต้ที่ประชุมนี้ทราบดีเสียด้วยว่า ร่างเดิมในพระราชบัญญัติฉบับนั้นเป็นเรื่องที่มีความเคอะก๊อกร้อนให้แก่ราษฎรเป็นอย่างมาก แต่ว่าเราวิสามัญการ เพราะเหตุว่ามีวัตถุประสงค์อันสำคัญ คือเกี่ยวกับคนต่างถิ่น เราได้พยายามที่จะหาหนทางให้ คึกคักที่สุดที่จะได้ แต่ผลของการที่กฎหมายฉบับนั้นออกมา คือการถูกค่าราคาของราษฎรส่วนมาก ไม่ใช่เล็กน้อย คือกฎหมายนั้น

การจำกัดทำเขี่ยสิทธิของราษฎรเป็นส่วนมาก และพร้อมกันนั้นมีข้อคิด
ลงข้างอย่าง ซึ่งรัฐบาลจะทำให้...

ประธานสภาฯ: ไม่ใช่ ขอให้ท่านพูดพระราชบัญญัติเด็กท่าน
นายเลียง ไชยกาล (อุบลราชธานี): ขอประทานไทย มั่น
พักฟังกัน

ประธานสภาฯ: พวกเราสนใจก่อนเด็กท่าน นั้นไว้ทีหลัง
นายเลียง ไชยกาล (อุบลราชธานี): โดยเหตุที่ประเด็นพัก
ฟังกัน สมาชิกประเภทที่ ๒ ลูกชนพม่า คอยเหตุนั้นรัฐบาลจึงได้เสนอกฎหมาย
ซึ่งหาเป็นความจริงไม่ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเองซึ่งเป็นผู้
ความจริงของพระราชบัญญัตินี้ จึงขอยืนยันว่า หากความจริงไม่ได้โดย
การที่รัฐบาลเสนอมานควรรีบหลักการหรือไม่ ข้าพเจ้าขอถวายน
ว่า ถ้ารีบหลักการแล้ว ข้อ ๑ จะทำไม่ได้ ข้อ ๒ ความระงับสภา
ของราษฎรทั่วไปจะเกิดขึ้น ข้อ ๓ ผลในทางประชาธิปไตยของเราจะ
เป็นอย่างไรนั้น ขอให้คิดเอาเอง ถ้าหากว่ารัฐบาล ขอความร่วมมือ
จริง ๆ ตามคำของท่านนายกรัฐมนตรีแล้ว ขอโปรดให้ ฟังข้าพเจ้าซึ่ง
เป็นผู้พ้นภัยที่สุด

คือในเรื่องความจริงถ้าหากว่าเพียงแต่มีวัตถุประสงค์ ตามที่รัฐ-
บาลแถลงมาในหลักการและเหตุผลในหน้า ๑ ซึ่งขอกว่า ต้องการจะ
กระทำอะไร ๆ ในนี้ ทั้งที่รัฐบาลแถลงแล้วนั้น ขอถวายนว่ามิใช่
แล้วในกฎหมายเก่าซึ่งเราไม่ทำและทำไม่ได้ หมด ยกตัวอย่างพระ

ราชบัญญัติรักษาป่า พุทธศักราช ๒๔๕๖ และข้อบังคับรักษาป่า ซึ่ง
ออกเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๕๖ ในนั้นให้อำนาจไว้
แล้วในมาตรา ๕ และมาตรา ๗ ในที่นั้นรัฐบาลชี้แจงว่า ไม่เกี่ยวกับ
ที่ดิน ขอได้โปรดอ่านพระราชบัญญัติและข้อบังคับนั้นว่า เกี่ยวกับประ-
โยชน์ในที่นั้น ไม่มีปัญหา นอกจากนั้นตามความในพระราชบัญญัติ
ออกโดยที่ตน (ฉะบับที่ ๖) นั้นก็กล่าวพวกพึงไปด้วยเหมือนกัน
นอกจากนั้นขอได้โปรดทราบด้วยว่า ลักษณะเบ็ดเสร็จ ข้อ ๔๑ หรือ
๔๓ ข้าพเจ้าก็จำไม่ได้แน่นอน นั้นมีความชัดแล้วว่า ที่ดินซึ่งไม่ได้
ออกโฉนดแผนกนั้น เช่นที่ดินที่อยู่ในอำนาจของพระมหากษัตริย์ และ
ประมวลกฎหมายแพ่ง มาตรา ๑๒๔๘ ก็มีบัญญัติไว้แล้วว่า " ทรัพย์สิน
สิทธิทั้งหลายนั้น จะก่อตั้งขึ้นได้แต่ด้วยอาศัยอำนาจในประมวลกฎหมาย
นี้หรือกฎหมายอื่น " ซึ่งไม่มีปัญหาอะไรเลยที่รัฐบาลจะถือเอาประโยชน์
ตามที่เสนอมาไม่ได้ แต่รัฐบาลกล่าวว่า ถ้าไม่ออกพระราชบัญญัติ
ไปแล้วจะถือเอาเป็นประโยชน์เช่นนั้นไม่ได้ ในทาง ความรู้สึก ของ
ประชาชน ขอได้โปรดอ่านให้ถี่ ขอได้โปรดอ่านด้วยความเอาใจ
ใส่และหวังก็คือราษฎรจริง ๆ ขอให้เห็นว่าพระราชบัญญัตินี้ นำความ
ทศใจมาสู่ราษฎรอย่างใหญ่หลวงจริง ๆ เรื่องเป็นเช่นนั้น

ผลสำคัญก็คือว่า ข้าพเจ้ายินชมนการเรียบร้อยทั้งนี้ ขอได้โปรด
ทราบด้วยว่า ข้าพเจ้าได้ถือหลักของท่านนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้กล่าวว่า
" พร้อมที่จะร่วมมือ " และขอให้ทราบว่าบัญญัติในเรื่องนี้เกี่ยวกับข้อ

แท้จริงของเหตุการณ์ ที่เขียนอยู่ในท้องถิ่น เมื่อผู้แทนราษฎรที่อยู่ใน
ท้องถิ่นได้พยายามพรัวว่าพวกรวมมาด้วยความตั้งใจ ก็ขอไปโปรดฟัง
ไว้ด้วย ถ้าไม่ฟังและจะมาไวทกกันก็คงจะเห็น ๆ อยู่แล้ว เพราะ
ฉะนั้นขอโปรดฟังอีกสักครั้งหนึ่ง

ประธานสภา ฯ ขอพักชั่วคราว

พักประชุมเวลา ๑๗.๐๕ นาฬิกา

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๗.๔๓ นาฬิกา

ประธานสภา ฯ ขอไปไต่ถามความเห็นสนับสนุน ขอไปโปรด
ชมข้อ

นายสงวน ตุลารักษ์ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ร่างพระราช
บัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า ซึ่งรัฐบาลได้เสนอมา ข้าพเจ้าเห็นว่า
สภา ฯ นี้ควรจะรับหลักการ

หลักการที่รัฐบาลเสนอมาก็เพื่อจะสงวนป่าด้วยวิธี การคุ้มครอง
และสงวนป่า สงวนไว้ทำไมกัน รัฐบาลก็บอกแล้วว่าเพื่อประโยชน์แก่
ประชาชน ไม่ใช่เพื่อเอกชน แล้วก็เพื่อประโยชน์แห่งรัฐ ป่าไม่
มีประโยชน์แก่ประเทศอย่างไร เชื่อกันว่าท่านสมาชิกทุก ท่านคงจะชิม-
ทราบดีอยู่แล้ว ปัญหาที่ท่านได้เอ่ยถึงก็มีข้อสำคัญว่าจะเกิดขึ้น
แก่ราษฎร ความกฎหมายเดิมก็มีการคุ้มครองรักษาอะไรอยู่บ้างแล้ว
แต่ที่ว่ากว้างขวางเกินไป ท่านอย่าลืมนะว่ามี กว้างเกินไป กฎหมาย

ถ้าว่าที่ใดที่ไม่ได้ออกโฉนดที่ดินเป็นข้าทางสิ้น เป็นของรัฐบาล ราษฎร
 จะไป เข้า รั้วของ หรือไปทำอะไรที่อะไรก็ต้องขออนุญาตเหมือนกัน
 บัญญัติว่ามีเราควรแบ่งแยกที่ดินเป็นตอนๆ ว่าตอนไหนจำเป็นและ
 สำคัญยิ่งก็สงวนไว้ โดยเก็บซาก ไม่ควรให้ใครไปทำลาย เพื่อยัง
 อนุรักษ์ให้ บ้านเป็นข้าที่ประโยชน์ แต่ไม่ใช่ว่าสงวนแล้วคือไป
 ราษฎรจะไปทำอะไรในนั้นไม่ได้ รัฐบาลก็ได้ตกลงแล้วว่า ถ้าเกิด
 ความจำเป็นจนจะถอนการสงวนนั้นก็ได้ ไม่ใช่ว่าตอนไม่ได้ ที่น
 ทรัพย์ข้าคุ้มครอง ราษฎรก็มีโอกาสจะเข้าไปทำอะไร ในนั้นได้มากกว่า
 ข้าสงวน แต่การที่รัฐบาลจะสงวนนั้น ไม่ใช่ว่าพอออกพระราชบัญญัติ
 ก็สงวนไปหมด รัฐบาลย่อมจะปฏิบัติโดยวิธออกไปสำรวจ รวมกันทั้ง
 ราษฎรในท้องถิ่นนั้น เจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นนั้นว่าตรงไหนจำเป็น และสม
 ควรจะสงวนหรือไม่ควรสงวน และตรงไหนจำเป็นสมควรที่จะเป็นข้า
 คุ้มครอง และที่นอกจากข้าสงวนหรือข้าคุ้มครองก็จะระแวดระวังราษฎร
 ในการที่จะเข้าไปยังของท่ามาหากินในที่นั้น ส่วนในพระราชบัญญัติถ้า
 ถ้ามีข้อเข้าตรงไหน พนักงานข้าไม่ก็อาจจะบอกว่าการนี้ไม่ได้ ราษฎร
 ก็ไม่ได้ว่าตรงไหนได้ตรงไหนไม่ได้ เมื่อเราได้แจกแบ่งให้ เป็นสีกเป็น
 ส่วนเช่นนี้แล้ว ราษฎรก็ได้แน่นอน ตนจะเข้าไปประกอบกิจการอาชีพใน
 ที่ไหนได้บ้าง เพราะได้กำหนดเขตที่ขีดเครื่องหมายอะไรต่ออะไรไว้แน่
 นอนแล้ว และอีกประการหนึ่งข้อที่ว่าราษฎรได้เคยชินในการที่อยู่ใน
 หากินในข้าโดยวิธเดิมของข้าหรือเลี้ยงสัตว์ ในข้าอะไรก็ตาม การที่

ราชกุมารเลี้ยงสัตว์ ในป่าหรือหาของป่าตาม พระราชบัญญัติ ระเบียบ กิ่ง
เขตโอกาสให้ทำได้ ไม่ใช่ทำไม่ได้ แต่ที่ปล่อยให้ทำตามอำเภอใจ
ของใครก็ตาม เป็นดั่งปล่อยให้เสือชนทำลายเศรษฐกิจ ทรัพย์สิน ของ
ประชาชน ไม่ใช่เสรีภาพเป็นการทำตามอำเภอใจ ถ้าเป็นการปล่อยให้ทำ
ตามอำเภอใจได้แล้ว เราก็ไม่สมควรจะมีกฎหมายบังคับด้วย ทุกคน
ใครจะมีกำลังกายหรือมีความรู้ความสามารถอะไรก็ตามเอา

ที่เรามาก็คิดั้งใน เรื่องที่ขอสมรรถภาพว่าเรลดเสียร้กเสีย
เปรียบเขาประการไคบ้าง แล้วตามพระราชบัญญัติระเบียบนี้ ในทางปฏิบัติ
ระช้กซ้อกันว่าจะเป็นการเกิดคร้อนแก่ราชกุมาร ซ้อกุญ ในบ้านนี้ ก็มิวธิ
การที่จะประกาศให้ทราบล่วงหน้าไปตกลงกันเสียก่อน ซึ่งคนใดใคร
สิทธิอยู่แล้ว ถือว่าเคยทำอะไรที่อะไรอยู่ในบ้านนี้แล้ว ตามพระราช
บัญญัติระเบียบนี้ก็มีทางที่จะทำอยู่ต่อไป ไม่ใช่ว่าจะเลิกเด็ดขาดเสียเลย
ข้อที่ราชกุมารยาก จนคนแค่นเคอคร้อนด้วยประการต่าง ๆ ไม่ต้องพูด
ทุกคนทราบก็ ทั้งรัฐบาลก็ทราบก็ ผู้แทนราชกุมารก็ทราบก็ ใคร ๆ ก็
ทราบก็ แต่บัญญัติว่าเราจะช่วยกันด้วยวิธีใด ไม่ใช่ช่วยให้ไปทำมาหา
กินตามผลการแล้วก็เห็นที่เคอคร้อนแก่คนอื่น หรือไปทำลายเศรษฐกิจ
ทรัพย์สินของชุมชน ท่านย่อมจะทราบแล้วอย่างคำขลแม่เจ้าไม่ล็ก
กันเกี่ยวกับไม่มี เพราะว่าต่างคนต่างพันเสียเรื่อยที่เคอว หรือเผาท้ง
เสียบ้าง ทำลายเสียบ้าง ทำอะไรบ้าง ข้าพเจ้าหวังไว้ว่าท่านผู้แทน

ซึ่งอ้างว่าไกล ชักก็ขยับราษฎรนั้นคงจะทราบในข้อนี้เหมือนกัน และไม่
 ใ้ช้ว่ารัฐบาลไม่ได้ออกไปตรวจตราท้องที่ หรือว่าไม่ได้ขู่ไกล ชักก็
 ราษฎร หรือว่าจะได้ทำคนเป็นปฏิปักษ์กับราษฎรนั้นเป็นความเข้าใจผิด
 อย่างยิ่ง รัฐบาลก็มีความประสงค์ที่จะทำนุบำรุงราษฎร ท่านอย่าลืม
 ว่าการสงวนช้างนั้นไม่ใช่เป็นประ โยชน์แก่คนรุ่นเราเท่านั้น คนชั้นหลังๆ
 เมื่อเขาเกิดขึ้นมาเขาไม่ใ้ช้ประโยชน์จากช้างแล้ว คือถ้าหากว่าเราไป
 ทำลายเสียหมด จะเป็นถาวรเกิดครั่นแก่เขาประการใดบ้าง ท่านคิด
 หรือเปล่า

เห็นข้อที่วางไม่ถึงเวลาสมควร หรือยังไม่จำเป็น ซึ่งข้าพเจ้า
 เห็นว่าถึงเวลาสมควรและจำเป็นแล้ว ถ้าท่านใ้ช้รถไฟ ไม่ใ้ช้ไปใ้ช้
 ไกล ๆ ตามทางรถไฟทุก ๆ สายท่านจะเห็นว่าไม่ใ้ช้ที่จะมาทำรหมอนรถไฟ
 ถัด ทำพนักก็ แทนว่าจะไม่ใ้ช้แล้ว นอลจากจะไปอยู่ห่างไกลออกไป ใน
 ข้างใด ๆ บอกเขา หรือคั้นน้ำต่าง ๆ แล้ว

อีกประการหนึ่ง พระราชบัญญัติคล้าย ๆ กันกับพระราชบัญญัติ
 ฉะบับนี้ใ้ช้มีผู้แทนราษฎรคนหนึ่ง คือนายเฉลา เทวลาหนที หรือสมมา-
 ชิกโควคนหนึ่งใ้ช้เสนอขึ้นมาต้อง การใ้รัฐบาลแบ่งแยกเป็นประเภท
 เสียที่เคียวว่าตรงไหนทำอะไรได้ ตรงไหนทำอะไรไม่ได้ แล้วรัฐบาล
 ใ้รับไปพิจารณาพร้อมกันแล้ว และได้เอาใ้มาใ้ในพระราชบัญญัติ

ราชกุมาร พระสละสิทธิ์เสด็จภาพเพื่อประโยชน์ส่วนรวมชะโรนนี้ สภา
 ข้อมพระ คัดเลือก แต่ว่าข้อมหาอยู่ ทว่าวังพระราชบัญญัติสมควรแล้ว
 หรือที่จะไว้พิจารณาในขณะนี้ ก็ขอว่าข้อมด้วยกาลและเทศะที่
 ไม่ ข้าพเจ้าเห็นว่าวังพระราชบัญญัติสมควรก็เห็นจะเป็นเวลา
 หลาย ๆ สิบปีเศษ ก็ขอว่าในเวลาประเทศของเราข้างมามาก แล
 กกระทรวงมหาดวังวิชาการในการที่จะรักษาบ้านเมืองมากมาที่เกี่ยว
 พระราชบัญญัติออกโดยคนคิดตามทว่าเมื่อกันแล้วก็พระราชบัญญัติ
 ยากมากมีออกละข้อมหนึ่ง ในสองพระราชบัญญัตินี้เรียกว่าเป็นคาบอันสำคัญ
 ที่รัฐบาลจะคุมกระทรวงศึกษาสงวนเข้าไว้กันอย่างหนึ่งได้ตามข้อใจที่เกี่ยว
 รัฐบาลได้ตกลงมาว่าพระราชบัญญัติที่ออกใหม่นี้จะประสานกับพระราช
 บัญญัติที่ออกโดยคนคิด ประสานกันอย่างไร ในข้อนี้เราเห็นว่าไม่
 ทางที่จะประสานกันได้อย่างไรให้เห็นว่าสมควรที่จะใช้ร่วมกัน ข้าพเจ้า
 ขอวิงวอนให้สภาฯ นี้คงตระหนักว่าในเวลาที่ยังไม่ได้ออกพระราชบัญญัติ
 นี้ เราก็คงใช้พระราชบัญญัติของเก่า แล้วก็ไม่เสียหาย บัญญัติ
 ใหม่ที่รัฐบาลต้องการที่จะไม่ให้เสียหายหรือไม่ให้คนเข้าไปยึดพัน
 ให้ร้ายของ รัฐบาลก็ยังทำได้ตามพระราชบัญญัติ ๒ ประเด็นที่ข้าพเจ้า
 กล่าวมาแล้ว ก็ขอว่าถ้าไม่ออกพระราชบัญญัติ ก็ไม่มีคนเลยเสีย
 อะไรอย่างข้าพเจ้าว่ามาแล้ว ขอให้ระลึกให้ คัดที่สักก็ขอว่าพระ
 บัญญัติไม่ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับที่ว่างนานนี้ ถ้า
 พระราชบัญญัติฉบับพระราชบัญญัติทั้งสองนั้นก็ยังใช้ได้อยู่ ถ้า

ทุกกล่าวว่า การที่เรารื้อออกพระราชบัญญัติโดยเอาอย่างต่างประเทศ
 หนึ่ง ๆ แล้ว ไม่เป็นที่เหมาะสมเสมอไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือพระ
 ราชบัญญัตินี้ ถ้าออกแล้วก็เป็นผลร้ายแก่ประเทศ แก่ราษฎรเป็นอย่าง
 ยิ่ง การที่ข้าพเจ้าพคน ขออย่าคิดว่าไม่เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วน
 รวม แต่ว่าเราไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนว่า เราจะต้องสละประโยชน์ส่วนตัว
 เพื่อประโยชน์ส่วนรวม แต่ว่าในเวลานี้เป็นการสมควรแล้วหรือที่เรารื้อ
 ออกกฎหมายนี้ รื้อออกพระราชบัญญัตินี้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นว่า
 ไม่สมควรอย่างยิ่งที่จะรีบหลักการ

นายชิน วีระไวทยะ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ความที่ได้
 อภิปรายกันมานาน ก็ได้กล่าวอ้างถึงพระราชบัญญัติสองสามฉบับซึ่งได้
 เกี่ยวข้องกัน พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดินฉบับหนึ่ง พระราช
 บัญญัติรักษาป่าไม้ฉบับหนึ่ง เนื่องจากที่รัฐบาลได้เสนอพระราช
 บัญญัติฉบับนี้เข้ามาเพื่อจะปรับปรุงการป่าไม้ให้ดีขึ้น และเพื่อ
 ให้ประสานกับพระราชบัญญัติในการออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ ๖)
 ความที่รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับ
 ที่ ๖) ก็มุ่งหมายที่จะให้ราษฎรได้ประกอบกิจการกรรมยิ่งขึ้น โดย
 อนุญาตให้เจ้าของ แต่พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับ
 ที่ ๖) นั้นเองไม่ได้ให้อำนาจอะไรมุ่งไปในเรื่องป่าไม้ เพราะว่ายังคก
 ขัดอยู่ในเรื่องพระราชบัญญัติรักษาป่าไม้ ความพระราชบัญญัติรักษาป่า
 ไม้มีผู้แทนราษฎรยกว่าเช่นแต่ต่าง แต่ว่าในชั้นรัฐบาลได้พิจารณา

แล้วว่าเป็นแหดากที่เคียว คือแม่แต่ไม้คันเคียวที่อยู่ในพระราชบัญญัติ
 นั้นที่ไม่ใช่อยู่กลางนา ซึ่งไม่ได้ออกให้ โดยมีโฉนดหรือไม่ได้ทำการ
 เพราะปลูกแล้ว นั้นเรียกว่าขา ทำให้การบำรุงกสิกรรมหรือความเจริญ
 อย่างอื่นซึ่งกสิกรข้างดียวเหตุนรัฐบาลจึงได้เสนอพระราชบัญญัติฉบับนี้
 เข้ามาพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นแต่เพียงให้อานาหรือรัฐบาลในการรักษาไม่
 ว่าสมควรรักษาในที่ไหน สงวนในที่ไหน คุ้มครองในที่ไหน รัฐบาลได้
 จัดการสงวนหรือคุ้มครองในที่ใดแล้ว ในที่นั้นยอมเป็นถาวรยกเลิกตาม
 ความหมายในพระราชบัญญัตินี้ ยกเลิกพระราชบัญญัติรักษาป่าและเขต
 โกลาสให้ราษฎรได้เข้าประกอบการทำมาหากินยิ่งขึ้นเพื่อเป็นถาวรสมรรถ
 ซึ่งเป็นข้อที่ناسนับสนุนมากกว่าที่จะใช้พระราชบัญญัติเดิมที่ทำอะไรไม่
 ได้ ต้องขออนุญาต ตักไม้แม่แต่คันเคียวซึ่งแม่แต่คันไม้มันอยู่กลางนา
 ก็ยังเป็นของขา ซึ่งขอนกรมป่าไม้ยอมทรวบก็ และกระทรวงเกษตรา
 ธิการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นมากเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องตาม
 พระราชบัญญัติฉบับเดิม แต่ว่าจะยกเลิกกฎหมายฉบับเดิมหาได้
 ไม่ ถ้าหากว่ายกเลิกกฎหมายฉบับเดิมเสียแล้ว ก็จะไปเข้กโอกาสให้
 ผู้ขายที่ดินทำลายต้นไม้เสียมากมาย จึงจำเป็นต้องขออนุมัติสภา
 นี้ ขอให้รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพาะจะให้ ไปได้
 ประสานกันกับพระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ ๖) ถ้าหาก
 ว่าสมควรรยังคิดคำนเห็นว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่เป็นประโยชน์
 นั้นก็เป็นถาวรแห่ง เห็นควรจะไม่ให้ รัฐบาลทำนบำรุง ประเทศให้เจริญ

ก้าวหน้าไป การที่จะทำนุบำรุง ประเทศ ให้เจริญก้าวหน้าขึ้น โดยปก
 ย่อมจำกัดเสรีภาพของเอกชนลง ไม่มากนักด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้า
 ขอวิงวอนท่านสมาชิกทั้งหลาย ซึ่ง ยากด จะประสงค์ จะทำนุบำรุง
 ราษฎร ได้ด้วยความสุขสมบูรณ์ ขอให้ รัชกาลที่ ๖ แห่งพระราชบัญญัติ
 นี้เพื่อระโค ให้รัฐบาลไทย มีโอกาสจัด การบ้างไม่ให้ เขาระคืบคั้นที่เรา
 สภานี้แทนราษฎร ซึ่งทำงานเกี่ยวกับนิติบัญญัติ อันเป็นงานสูงและท
 สมนัย ส่วนในงานเศรษฐกิจปล่อยให้ลดละเลงห่าง กับงานการ อย่างอื่น
 เกี่ยวกับ การปกครองทั้งหลายร้อยละ

ขุนอนสุภกรณ (นครพนม) : ท่านผู้สนับสนุนได้กล่าวว่า ถ
 หากว่าผู้แทนราษฎรได้คัดค้านเช่นแล้วก็เหมือนหนึ่งว่า รัฐบาลไม่ช
 ยำรุงราษฎร ซึ่งความจริงก็ย่อมมี สักอยู่เหมือนกันว่าราษฎร จะอยู่
 โดยอาศัยรัฐบาล จะอยู่ได้ โดยรัฐบาล รัฐบาลก็ต้องอาศัยราษฎ
 แล้ว การที่จะออกใช้พระราชบัญญัตินี้ ถ้าจะคิดแต่ใน ทาง ทว่าเพ
 ประโยชน์ของรัฐ และประชาชน เพียงเท่านั้นก็งาม แต่เมื่อจะล
 การทำมาหากินของราษฎรที่เกี่ยวของของอาศัยบ้างสำหรับคนยากจนแ
 ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง จึงอยู่การหวังการคุ้มครองมิใช่จะเป็นข้าท
 ของเช่นที่บางแห่งและมีประโยชน์ ซึ่งการอาชีพของราษฎรก็ต้องอาศัย
 บ้างที่มประโยชน์เหมือนกันไม่ใช่ข้าหรือทใครไม่ต้องการ ถ้าผู้แทน
 ความเป็นเสมอ ๆ ไม่ใช่เพียงผ่านโดยทางรถไฟหรือรถยนต์แล้ว ก็
 เห็นว่าชีวิตของราษฎร ที่ยากจน นั้นส่วนมากฝากไว้ที่ข้า ข้าไป

กลีบ หรืออาจจะค้ำแรมทข่า เพราะการตำมาหากิน โดยปกติเช่น
ไปเก็บเห็ดและหน่อไม้หรือหาผักต่าง ๆ หนุ่ยนางมาเป็นอาหาร แม้แต่
พืชน้ำที่มักต้องอาศัยจากขี้ ไม้ใช้ สิ่งเหล่านี้จะมี อยู่ที่ตลาดอย่างใน
พระนครหรือใน ท.เจริญแล้ว ถ้าหากว่าจะออกกฎหมายฉบับนี้ ก็จะทำให้
ความเดือดร้อนหนักหนาแก่ราษฎรอยู่มาก เพราะแม้แต่ใครจะไปหา
หรือเก็บเห็ดหรือหน่อไม้หรือไผ่ จะหาพืชน้ำ ไม่บางอย่างมาทำยาหรือ
พลกาวอาชีพ ก็ต้องไต่รับอนุญาต ถ้าไม่รับอนุญาตก็ผิดกฎหมาย

ใน ข้อที่ ๖ พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้ระบุโทษถึง ราษฎรนั้น
การที่ไต่รับอนุญาตไม่ใช่เป็นของสะดวกแก่ผู้ ทยากจนตำมาหากินค้า
เพราะถ้าจะขออนุญาตและถ้าจะออกให้ โดยยอมเป็นการไม่ทันเวลาก็
คนที่ยากจนจะต้องตำมาหากิน ยิ่งกว่านั้นหากใครกระษัยของใครเข้าไป
ในข้านั้นโดยสะดวกก็ต้องมีโทษอีกด้วย กฎหมายนี้ไม่เพียงแต่คุ้มครอง
ภักดี กวาง ๆ ไว้ และเพื่อ สงวนและ เพื่อประโยชน์ พระราชบัญญัติ ออก
โดยทันที (ฉบับที่ ๖) เท่านั้น ในเรื่องสงวนขี้ยังต้องห้ามของขี้และ
พืชต่าง ๆ อนุ อาจระ กลาย เป็นการเดือดร้อน แก่การ อาชีพ ของ ราษฎร
เพราะตาม ภูมิประเทศ ชาวชนบททางไกลพระนครล้วนแต่เป็นขี้ลึงค์กัน
ไกลกันทางขึ้นในขงมีทั้งมากดวข่า ดังนั้นการตำมาหากินของราษฎร
ซึ่งอาศัยทั้งและขี้ต่างกันบ้าง ยิ่งในพระนครแทบมองไม่เห็นขี้เลย
ข้าพเจ้า เห็นว่ากฎหมาย ทออกใช้ นี้จึงยังไม่สมควรให้มีประ
ทศส่วนมาก

ในเรื่องรักษาพันธุ ไม่มีกฎหมายรักษาข้าศึกมครองพอแล้ว หากว่าแม้รัฐบาล จะให้คุ้มครองเรื่องที่ดินก็ต้องออกกฎหมายเฉพาะ คิน สำหรับส่วนที่รักษาพันธุ ไม่อย่างใดนั้น ก็ไม่มีกฎหมายรักษา ไร่ ไร่ ซึ่งราษฎรรู้สึกหนักอกแต่ก็ต้องทนมาอยู่แล้ว

นายพุ่มเทศ กาญจนเสริม (ศิระเกษ): ข้าพเจ้าจะคัดก ประธานมัยกรมองค้ำขวาเสมอ ค้ำซ้ายมัยจะไม่ม้อง

ประธานสภา ฯ : ต้องพุกที่ละคน ท่านต้องฟังข้าพเจ้า ต้องม ทางโน้นที่ทางนี้

๑๗.๐๗ น.

ร.ท. ณเนตร ตาละลิกษมณ (พระนคร): ในการที่ข้าพ สนับสนุนร่างพระราชบัญญัติรักษาคุ้มครองและสงวนข้าที่รัฐบาลได้เ มาณกโดยเหตุที่ข้าพเจ้าว่า การทำมาหากินของราษฎรนั้นจำเป็นต้องอ ฆ่า คึงที่สมาชิกรัฐสภา ฯ ส่วนมากอธิบายคดีค้ำบ้าน ร่างพระราชบัญญัติ ณะขันธ์ เกรงว่าจะทำความไม่สะดวกให้กับราษฎรในการหากินใน ฆ่า แท้ที่จริงร่างพระราชบัญญัติคณะขันธ์เช่นการช่วยคนทะเลหากินใน ฆ่าดีกว่าในการหากินที่แล้วมา คือตามธรรมดาการที่เราจะไปหาข ฆ่ามาขายมาเป็นผลประโยชน์นั้น ไม่ใช่คำนึงถึงว่าฆ่าไม่จะเสียหลายขย ฆ่าต้องการเงิน เพราะฉะนั้นของฆ่าเราเรเก็บและเราจะทำอะไรกัน ฆ่าที่รักคัดเอาตามชอบใจ ใวลัการของฆ่าไม่นั้นเราจำเป็นจะคอ

วางเหมือนกัน ปลาเหมือนกัน ปลาเราจับมามากปลาที่หมดพันธุ์ ไป
 ฆ่าไม่ตกเช่นเดียวกัน ถ้าหากว่าเราปล่อยให้คนหากินในป่าไม่ค้างถึง
 ควันไฟ ส่วนเสียแล้วลูกหลานของเราคือไปภายหน้าที่จะหากินในป่าก็จะ
 ไม่ได้อะไรจากป่าเลย ถ้าพวกเราในสมัยนี้จะเข้าไปในป่าชุกคั้นอะไร
 ความพอใจ เมื่อไม่มีกฎหมายคุ้มครองเช่นนี้แล้ว ของป่าก็จะสูญสิ้น
 ไปหมด

ว่าพระราชาบุญคุณต่อบ้านที่รัฐบาลเสนอมานันท์มีความมุ่งหมาย
 เห็นว่าป่าบางแห่ง ซึ่งเห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติในประ
 โยชนส่วนรวมแล้วก็จะได้สงวนไว้ เป็นแห่ง ๆ ไป ไม่ใช่จะปล่อยให้
 ปล่อยให้ราษฎรไปทำมาหากินในป่านั้น ป่าไม้นั้นเมื่อเวลาที่เราคิดจะไปแล้ว
 บางแห่งเราก็ต้องซ่อมแซม ไม่ใช่ว่าจะปล่อยให้เสียไป ตามธรรมดา
 เท่านั้น เราก็จำเป็นต้องปลูกจะต้องสร้างเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้น
 ในการที่เราปล่อยให้หากินโดยไม่มีการควบคุมแล้ว ก็จะเป็นอันควายแก่
 การทำมาหากินของประชาชนในอนาคต เราควรจะต้องถึงอนาคตให้
 มากไม่ใช่แต่เพียงเฉพาะหน้าเท่านั้น

การฆ่าไม้ที่เราเปรียบเทียบกับเรา อย่างเราเลี้ยงไก่ไว้ ตัวหนึ่ง
 ถึงที่สมาชิกได้เคยพูดว่ารัฐบาลเลี้ยงไว้ โดยที่เรากินไข่ไก่ ไม่หวังจะกิน
 ไข่ และฆ่าไม้ก็เช่นเดียวกัน ถ้าเราไม่ได้ค้ำจุนอะไร ก็ที่ร่างดางพท
 ความพอใจก็เหมือนเรา ฆ่าไก่กินเสียไม่เลี้ยงไว้ กินใช้ตนเอง เพราะ
 ฉะนั้นถ้าเราหวังประโยชน์จากกาลข้างหน้าแล้ว เราควรจะให้รัฐบาล

มีอำนาจควบคุมและคุ้มครองข้ายไว้สำหรับราชการทำมาหากินของราษฎร
อนาคตเหมือนอย่างเลี้ยงไก่ไว้กินไข่ตนเอง

๑๘.๑๐ น.

นายแก้ว สิงหะคเชนทร์ (พิทิว) : ได้มีสมาชิกผู้หนึ่ง
กล่าวว่า ผู้ที่คัดค้านร่างพระราชบัญญัติระเบียบนี้เท่ากับว่าเป็นผู้
เห็นขยไม่ไห้ประเทศชาติก้าวหน้าเจริญไปตามที่ควรนั้น ข้าพเจ้าใคร่จะ
วิงวอนให้สภาฯ นี้โปรดไ้ระลึกว่า การที่จะไห้ประเทศชาติเจริญก
หน้านั้นไม่ไห้ว่าพระชนยาร่างแต่อย่างเดียวก คนเราก้จะต้องทะนุบำรุง
ด้วย ความร่างพระราชบัญญัติระเบียบนี้ท่านรักขามากกว่ารักคน ไ้
ท่านผู้หนึ่ง กล่าวว่าท่านสงวนขยไว้ เพื่อ ะไห้ลูกหลานในอนาคตได้ไ้
ไม่ แต่ขอไ้โปรดระลึกว่าในจำนวนพลเมืองของประเทศสยามเท่า
รวมมีอยู่เวลานี้ ๑๔ ล้านคนนั้นเราต้องจัดขยเป็นชีวิตจิตใจ ไ้ เขา
ชีวิตอยู่ด้วยขยมีจำนวนถล้านคน นอกจากตัวของเขแล้วยังเกิดกร
ถึงสัตว์พาหนะ ช้าง โคน กระบือ ที่เลี้ยง ของเขาอยู่ด้วย ไม่ได้เค
ร้อนเพราะคนเท่านั้น เกิดกรจนถึงสัตว์ด้วย ถ้าหากว่าร่างพระ
บัญญัติระเบียบนี้ผ่านไ้ ที่ท่านว่าเราสงวนไว้เพื่อลูกหลานในอนาคต
ข้าพเจ้าขอเรียนว่ามันจะไม่ถึงลูกถึงหลาน ราษฎรที่เป็นอยู่เดียนจะ
เสียก่อนที่ระมีลูกมีหลานสืบไป เพราะร่างพระราชบัญญัติระเบียบนี้
เหตุที่ว่าขยมีชีวิตอยู่ไ้ด้วยขย ถ้าหากว่าเราห้ามเขาแล้ว เขาจะต้อง

ภายหลังที่จะมัลลกลานสยบพระกลออกไป ท่านว่าจะให้ความสะดวก
แก่ราษฎรเช่นเคยก่อนเมื่อก่อนนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านกล่าวไม่ตรง
กับความจริง สะดวกอย่างไร เข้ายากต้องเก็บเงินกัน ราษฎรที่
อยู่ก็ขวนเขำมีแต่ชีวิต มีแต่ควาย มีแต่วัว มีแต่ร่างกาย เงินไม่มี
ติดตัว เมื่อเขาไม่มีเงินติดตัวแล้ว เขาจะเข้าไปได้อย่างไร รัฐบาลไม่
ให้ความสะดวกแก่เขา เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าพวกเราต่างก็มีกุศล
มาคนที่จะช่วยราษฎร ที่จะช่วยคน ไม่ใช่ช่วยข้าอย่างเดียว เพราะ
ฉะนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่สมควรจะรับ หลีก ถวาย แห้วางพระราชบัญญัติ
คณะนี้

ขุนสมุหราชพิธี รัฐมนตรี : รัฐบาลได้ พังทั้งฝ่ายสนธิ
สนุนและฝ่ายคัดค้านมาแล้วโดยยักยาว เหตุผลในเรื่องการ สนธิสนุน
และคัดค้านนั้นยอมมีข้อปลัดย่อยเป็นธรรมดา ในบรรดาข้อปลัดย่อย
เหล่านั้นยอมจะมีการติดกันได้อย่างมากมาย แต่ว่าได้สังเกตในบรรดา
ท่านที่คัดค้านซึ่งเป็นฝ่ายไม่เห็นด้วยกับพระราชบัญญัตินี้แล้ว รัฐบาลก็
ได้ คำนึงว่าท่านเหล่านั้นหาใช่ค้านโดยอาการเด็ดขาดที่จะไม่รับ
พระราชบัญญัตินี้ ด้วยเหตุผล ๒ ประการที่รัฐบาลได้สังเกต ในขณะ
ที่ท่านได้อภิปรายมา ก็คือว่าได้ มีสมาชิกเป็นจำนวนหลายท่านกล่าว
ว่า ทางที่รัฐบาลควรที่จะเชิญสมาชิกประเภทที่ ๑ ไปร่วมปรึกษา นั้น
เป็นการแสดงให้เห็นว่า สมาชิกประเภทที่ ๑ พยายามที่จะประยั้ง
พระราชบัญญัตินี้ แต่หาใช่ด้วย วิสัยมีเงินใจต่าง ๆ ทั้งที่เสนอมาไม่

ขางท่านเสนอว่า ในเรื่องน เวรมีพระราชบัญญัติอยู่แล้ว เหตุไร
 ออก นักเขียนการเสกสนับสนุนว่าท่านเองก็พอใจในการที่ระม
 ราชบัญญัตินี้ เมื่อรัฐบาลได้หยั่งคิดในบรรดาท่านที่ค้านว่า ท่าน
 มากมีได้ประสงค์ที่จะขัดไม่รับพระราชบัญญัตินี้ทีเดียว คือท่านเกรง
 ในการทรมไปแล้วพลเมืองว่าคือครั้น ในบรรดาข้อปลักย์ออก
 ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วแต่เช่นนี้ เพราะเหตุนี้รัฐบาลจึงเห็นนำให้
 ของท่านในการที่จะร่วมมือ หากว่าพระองค์ในการที่ราษฎรจะเกิดอ
 ึ่งพร้อมที่จะแข่งเทศผลเพื่อให้ ได้ เพราะเหตุนี้ ออกคร้งหนึ่ง เทศผล
 เรื่องนี้รัฐบาลจะแยกออกเป็น ๒ ประการ ประการแรก เป็น เทศ
 ธรรมดา ประการหลังเป็นเทศผลในเรื่องแบบ

ในเรื่องเทศผลธรรมดาที่ว่า ควรจะมีพระราชบัญญัติหรือไม่
 รัฐบาลได้ ให้เทศผลไว้บ้างในร่างพระราชบัญญัติ และยังมีเทศผล
 ประกอบกันอยู่ ใจความสำคัญของเทศผล ในพระราชบัญญัตินี้คือ
 เราจะออกพระราชบัญญัติสงวนบ้าน หรือไม่ การสงวนบ้านขอ
 ความรู้สึกไปให้ ได้ ๒ ทาง ในบรรดาท่านที่สนับสนุนเห็นว่าการ
 นั้นเห็นผลดี แต่ในบรรดาท่านที่ค้านนั้นเห็นว่าการสงวนนั้นเป็นกา
 กระทบกระเทือนราษฎร ที่เราพอจะประมวลเทศผลในความคิด ๒
 ลงเป็นภาษาง่าย ๆ และสั้น ๆ ว่า รัฐบาล จะให้ราษฎรทำบ้านไม่
 นั้นเห็นความรู้สึกอย่างง่าย ๆ ของรัฐบาลที่จะให้ ราษฎรทำบ้าน
 อันที่จริง ถ้าท่าน ได้ ฎพระราชบัญญัตินี้ให้ตลอดทั้ง ๒ ประการแล้ว

แสดงให้เห็นได้ว่ารัฐบาลมิได้ตั้งใจจะไม่ให้ราษฎรทำขี้ แต่รัฐบาลมุ่งหมาย
 ให้ราษฎรทำขี้โดยมีระเบียบ เพราะการกระทำมาแต่ดั้งเดิมนั้นระเบียบ
 ไม่รัดกุมพอ ผู้ใดชอบใจจะทำขี้ตรงไหน ก็ทำตามชอบใจ นั่นเป็น
 วิชาทำลายขี้ได้ รัฐบาลตั้งใจจะให้ราษฎรโคกขี้ แต่ทำโดยมีระเบียบ
 ที่เราเดียงกันอยู่เวลานี้ว่า ระเบียบนั้นรัดคั้งเกินไป อาจระเคอะครอน
 รัฐบาลเองก็คงจะไม่คิดใจในข้อนี้ตามเหตุผลพอในชั้นกรรมาธิการ นี้
 กล่าวในเหตุผลข้อ ๑ ทว่ารัฐบาลจะให้ราษฎรทำขี้หรือไม่

ทั้งในเหตุผลข้อ ๒ เพราะเหตุไรรัฐบาลจึงควรจะสงวนขี้ไว้บ้าง
 การสงวนขี้ของท่านจะแสดงให้เห็นได้ ว่าเกี่ยวกับภาระที่บำรุง การที่เราจะ
 บำรุงอะไรโดยเราไม่สงวนไว้นั้น ก็คือว่าการที่เราจะทำอะไรเท่ากับไม่
 ยึดมั่นชอบขวัญ เพราะเหตุว่าถ้าเราเอาอะไรทิ้งลงไปเท่าไร ๆ ถ้าเราไม่สงวน
 การบำรุงนั้น ก็คงจะไม่ สนุก และไม่เป็นไปตาม สักม ที่กำหนดไว้
 เพราะเหตุนี้ การที่บำรุงจึงจำเป็นต้องมีการ สงวนไว้ ก่อน แต่
 ถ้าหากว่า การ สงวนนี้ จะ เป็น ผลกระทบกระเทือน แก่ ราษฎร จน ถึง ถึง
 เคอะครอน แล้ว เรา ก็ ย่อม จะ แก่ ใจ ใน นั้น กัน ได้ ทั้ง ท่าน จะ
 แสดง เห็น ได้ อีก ข้อ หนึ่ง ซึ่ง เป็น ข้อ สำคัญ คือว่า ตาม ทาง วิทยาการ
 ย่อม รัย กัน ว่า ใน วิทยาการ ประเทศ นี้ ไม่มี ขี้ ไม้ และ ต้น ไม้ ไฉน นั้น มี
 จะ ทำให้ ฝน แล้ง เพราะ ทาง วิชาการ บอก ว่า วิทยาการ นี้ นั้น เอง ช่วย
 ทำ ฝน ได้ ได้ คัด มาก และ การ ทุบ ขี้ ไม้ นั้น ถ้า หาก ว่า รัฐบาล ไม่ สงวน ใน
 ที่ บาง แห่ง บาง ตอน ท่าน จะ เห็น ว่า กระแส น้ำ ที่ ไหล ลง ไป ไม่ มี อะไร

ประทศไว้ ไกลเลย เพราะฉะนั้นท่านจะแลเห็นว่า น่าจะชนกันที และผล
 ทัณฑ์นั้น ส่งผลในการ เพราะปลูกหรือไม่ ขอให้ท่านศึกษา นั้นเป็น
 ผลสุดท้าย ๆ ในการ ที่รัฐบาลวางพระราชบัญญัติขึ้น เพราะ
 การที่จะแก้ไขอย่างไรนั้น รัฐบาลย่อมจะเห็นอกผู้ ที่อภิปรายมาแล้ว
 ใช้จะไม่เห็นเลยก็หาไม่ แต่นั่นเป็นเหตุผลแต่ละคนซึ่งในระยะของ
 คือเอาความคิดความเห็นส่วนมากเป็นข้อตัดสิน เท่าที่รัฐบาลได้ปฏิบัติ
 เหตุผลมาแล้วตั้งแต่ต้นจนปลาย ท่านสมาชิกคงจะเข้าใจได้ว่าวิ
 นพร้อมที่จะร่วมมือกับท่านสมาชิกในชั้น นั้นเป็นเหตุผล ทัณฑ์
 แยก ในทางแบบนี้รัฐบาลขอชี้แจงว่า การที่จะกำหนดข้อความ
 ในพระราชบัญญัติอย่างไร ๆ นั้น ถ้าทั้งรัฐและประชาชนเรียบร้อย
 ผลก็ด้วยกันแล้ว รัฐบาลพร้อมอย่างเต็มที่ที่จะเปลี่ยนไปในทางนี้
 มีทางที่เราจะช่วยให้ ก็คือรับหลักการแล้วส่งไป กรมมาธิการ
 การที่ท่านสมาชิกข้างท่านกล่าวว่า ขอให้รัฐบาลรีบกลับคืนไปกระท
 แล้วเชิญสมาชิกทั้งหมดคนไปประชุมมันไม่ได้ กระทรวงคงจะเชิญ
 สมาชิกไปประชุมได้ เพียงบางส่วน หรือจะเชิญไปประชุมทั้งหมด
 ก็คงจะเท่ากันกับการประชุมในสภา นั้น โทษ เมื่อเราจะต้องม
 คิดร่วมกันแล้ว เราก็ไปร่วมกันในชั้นกรมมาธิการ ผลก็คงจะ
 และคงจะได้เร็วเร็วกว่า เพราะฉะนั้นรัฐบาลขอชี้แจงให้สภา
 อกเห็นใจ และร่วมมือกับรัฐบาลที่ได้กระทำมาด้วยเจตนาคืออัน
 เช่นนี้

๘.๒๑ น.

นายทอง ก้นทาสธรรม (แพรว) : ร่างพระราชบัญญัติของ
 รัฐบาลละเมิดสิทธิเสรีภาพ ถ้าหากว่าเท่าที่ได้อภิปรายกันมาแล้ว
 ฟังเหตุผลไปในแง่ที่เรียกว่าเป็นอคติอคติที่จะรักษาโลกทวีปของชาติ
 ภูมิเหตุผลที่น่าฟัง แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าบัญญัติที่เราจะพิจารณาร่างพระ
 ราชบัญญัติละเมิดทุกคนคงไม่คัดค้านในแง่อคติอคติที่จะเป็นประโยชน์
 แก่ชาติ แต่ที่เราควรจะฟังเสียงไปในด้านอื่นๆ อย่าง พระราชบัญญัติ
 ละเมิดที่จะประกาศใช้ เช่นกฎหมายไป ควรหรือไม่ควรนั้น เกี่ยวกับ
 ข้อเท็จจริงมากกว่าที่จะหนักไปในทางหลักวิชา คือข้อเท็จจริง ถ้า
 เราจะพิจารณาว่า เวลาเหมาะแก่การที่จะตราใช้พระราชบัญญัติ
 นี้ยังจำเป็นสำหรับใช้ในประเทศสยาม สำหรับอาชีพของประชาชนในประเทศ
 สยามแล้วหรือยัง สมาชิกทุก ๆ คนที่นั่งในสภาฯ นั้นคงจะระลึก
 ได้ว่าตนเป็นผู้แทนของปวงชนชาวสยาม การที่เราจะมานั่งฟังกันโดย
 ทบทวนข้อเท็จจริงอะไรมาแล้วไม่คัดค้าน เพียงแต่รัฐบาลเสนอแล้วก็
 เห็นด้วยเสียทุกเรื่องนั้น สภาฯ นี้ก็เห็นะไม่ประโยชน์อะไร การ
 ที่จะคัดค้านก็ ผ่าข้อสังเกตก็ ถอดว่า เช่นการ ทำงาน ร่วมกัน
 ระหว่างสมาชิกกับรัฐบาลเหมือนกัน ในข้อเท็จจริงที่เราจะพิจารณา
 กันก็คิดว่า ควรแก่การที่จะหรือไม่นั้น ในขั้นต้นเราควรจะพิจารณา
 ว่า เวลาจำเป็นหรือยังที่เราจะใช้พระราชบัญญัติละเมิด ถ้าเราไม่

ใช้ข้าของชาติทั้งหมดไปทำเคียวหรือ เครื่องมือที่เราได้อยู่ในเวลานั้น
แล้วหรือยัง สมาชิกบางท่านได้อธิบายว่า ถ้าหากว่าพระราชบัญญัติ
คณะรัฐมนตรีประกาศใช้ เป็นกฎหมายไปแล้ว ก็ถือว่าเป็นอันยกเลิกกฎ
หมายเก่าๆที่มีอยู่แล้ว และทำความเข้าใจแก่ราษฎร ที่ที่ไม่สงวนใน
ราษฎรจะได้ทำประโยชน์ ได้เต็มที่ ความจริงหาใช่เช่นนั้นไม่ ก็
ร่างพระราชบัญญัติคณะรัฐมนตรีไม่ได้ยกเลิกกฎหมายเก่า เครื่องมือเดิมมี
สภา ฯ หรือผู้ มีอำนาจนิติบัญญัติมอบไว้แก่รัฐบาลในการคุ้มครองรักษา
อย่างไร ก็มีอยู่อย่างนั้น แต่กลับเพิ่มเข้าไปอีก เครื่องมือที่รัฐบ
มีอยู่สำหรับรักษาข้าในเวลานี้เราจะเห็นได้ว่ารัฐบาลมีค่าพออย่างคมช
หลายเล่ม เช่นพระราชบัญญัติรักษาข้า ใครจะไปตัดไม้ทวงห้ามไป
ข้าก็ไม่ได้ ผิดพระราชบัญญัติ นอกจากนั้นยังมีพระราชบัญญัติสง
กัติน ออกระบบหนึ่งซึ่งออกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๘ รัฐบาลก็ประกาศพระว
สงวนที่ตรงไหนให้ เช่นที่สงวนของชาติไว้ รัฐบาลก็ประกาศพระว
กฤษฎีกาเห็นที่สงวนได้ ราษฎรจะไปกันสร้างทำอะไรก็ไม่ได้ น
จากนั้นยังมีพระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ ๖) ซึ่งออก
เมื่อเร็ว ๆ นี้ มีมาตราหนึ่ง คือมาตรา ๑๕ ว่า บุคคลซึ่งไม่ได้ข
ที่เข้าเข้าไปฟันไม้ ในชานนี้ เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะห้ามได้ ถ้า
เชลฟงก็มีผล ก็รัฐบาลมีเครื่องมืออยู่อย่างก็เช่นนั้นแล้ว เมื่อเห็น
ข้าของชาติ ถูกทำลายลง ห้ามได้ ตามพระราชบัญญัติ ออกโฉนดที่

๖) และเห็นว่าทำไมจะเป็นประโยชน์แก่ไม้สำคัญๆ ของ
 ชาติ ก็ประกาศสงวนป่าตามพระราชบัญญัติสงวนที่กินอันเป็นสาธารณ
 สมบัติของแผ่นดิน ก็ทำได้ คาพท่านมีอยู่หลายเล่ม แต่ท่านไม่ใช้
 ท่านต้องการความสบาย ยิ่งกว่านั้น ท่านต้องการขืนกล คือพระ-
 ราชบัญญัติระเบียบ คอยแต่ลั่นไกเอาเท่านั้น ราษฎรจะเข้าไปในป่าก็
 ไม่ได้ เปรียบเหมือนการรักษาย่อปลา มีบ่อปลาอยู่ในบ้าน เราให้
 อำนาจแก่ผู้รักษาย่อปลา ใครเข้ามาจับปลาไม่ได้ แม้แต่เด็กในบ้าน
 จะไปเก็บผักขิงก็ไม่ได้ เราให้อำนาจไว้ แต่คนรักษาย่อขี้เกียจรักษา
 ก็ขออำนาจเจ้าหน้าที่อีก บอกว่าเขตต์ ๓๐ เมตรเป็นบริเวณขอลบย่อ
 ปลาอย่าให้คนเข้ามาขึงเลย ถ้าเราให้อำนาจเพิ่มไปอีกก็จะเป็นการตัด
 สิทธิเสรีภาพของคนใช้ ลูกหลาน และเด็กหรือคนในบ้านของเรานเกิน
 ควรเด็ก ๆ จะไปวิ่งเล่นใกล้ ๆ บ่อก็ไม่ได้ เช่นนี้เราควรจะต้องพิจารณา
 กันหลาย ๆ แห่ง เมื่อเครื่องมือเก่าเรามีอยู่พอแล้ว ก็ไม่จำเป็นจะต้องเอา
 เครื่องมือใหม่มาใช้ อีกงานเป็นการรักษาดังนั้นไปแก่ราษฎร เพราะ
 ว่าเราจะต้องคิดถึงในแง่อื่น ๆ ด้วย ข้าพเจ้าเข้าใจว่าร่างพระราชบัญญัติ
 ระเบียบมาจากเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ ซึ่งเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรผล
 ในแง่อุดมคติคือรัฐบาลว่าเป็นการดีอย่างนั้นอย่างนี้ รัฐบาลก็นั่งฟัง
 ตามอุดมคตินั้น เห็นเหตุผลก็มากก็กลัวยตาม และในคณะรัฐบาลก็ย
 ากัน รับผิดชอบร่วมกัน ก็เลยสนับสนุนส่งเข้ามาในสภาอันอีก คิดว่า

ถ้ารัฐบาลหรือสมาชิกประเภทที่ ๒ ได้เคยไปมองเห็นสภาพของข้าพเจ้า
วันนี้ว่าเป็นอย่างไรแล้ว คงจะมีผู้คัดค้านบ้าง

มีสมาชิกของท่าน อภิปรายไปใน ท่านองว่า ข้าของชาติจะถูก
ทำลายหมด ถ้าเรานั่งไป ในรถไฟ จะไม่ได้เห็นข้าอีก เราไม่ได้
พิจารณาไปในอีกแง่หนึ่งว่าเราจะปล่อยให้ประเทศสยามเป็นข้าอยู่อย่าง
นั้นกระนั้นหรือ เราจะไม่ทำให้ประเทศสยามเป็นที่ประกอบการกสิกรรม
ทำข้าให้เป็นที่ขายขึ้นบ้างหรือ ขอให้คิดกันในแง่นี้บ้าง ไม่ใช่ว่าอย่าง
ซึ่งมีค่าสูงของประเทศสยาม ขอขึ้นใน ที่ขายไม่น้อยกว่าในที่ของเขา
แต่ในที่ขายนั้น ราษฎรประกอบการกสิกรรม กัน มากมาย ถ้าเรา
พิจารณาในแง่ที่ว่า เราจะขยายการกสิกรรมของประเทศ ขยายการ
ขุดเหมืองแร่ของประเทศ เราก็ควรมีทางผ่อนผันกันบ้าง แต่ว่า
พระราชบัญญัติระเบียบขึ้นรุนแรงเกินไป ที่น่ถ้าหากว่าร่างพระราช
บัญญัติระเบียบขึ้นผ่าน สภาฯ ไปได้แล้ว เรามาคำนึงว่าผลของพระราช
บัญญัติระเบียบขึ้นจะเป็นอย่างไรบ้าง จะกระทบกระเทือนถึงราษฎรเพียงใด
หรือไม่ ยึดเวลาที่เราอยู่ในกรุงเทพฯ ก็ไม่รู้ ลึกอะไร ขยาย
ระเบียบทานอะไรก็ไป ทดลาคสก็ ได้มีแล้ว แต่ของบ้านนี้ ถ้าเราไป
ตามบ้านนอก ของชายที่วางไว้ค้ำตลาด ก็เป็นวัตถุที่มาจากข้าทั้งสิ้น
เห็น หน่อไม้ ผักต่างๆ ถ้าหากว่าไม่ได้มีจากข้าแล้วเขาจะเอามา
จากไหน ถ้าหากเขาเข้าข้าไม่ได้ หรือเข้าได้ ก็ต้องเสียค่าธรรมเนียม

หยุ่ม ๆ หยุ่ม ๆ อะไรต่าง ๆ ของเหล่านั้นก็จะมีความแพงขึ้น ความ
 จริงเห็นเหล่านั้นเกิดมากก็ขายไป ของเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่มีประโยชน์อะไร
 ถ้าเขาจะต้องเสียค่าธรรมเนียมนั้นในการเข้าไปเก็บแล้ว ของเหล่านั้นก็จะ
 แพงขึ้น อาชีพของราษฎรของเราเวลานอนอยู่ในป่า การดำรงชีพของ
 เขาวันหนึ่ง ๆ เป็นอย่างท่เรียกว่า หาเข้ากินค่า อาศัยย่ำไปวันหนึ่ง ๆ
 เช่นวันนั้น เข้าป่า หาเห็ด หาหน่อไม้ หาพินไต่ รุ่งเช้าก็เอามา ขาย เอา
 สตางค์ ซอข้าวสาร เลียง ครอบครว อยู่ประจำวัน บางทีเขาก็ต้องนอน
 ค้างในป่าด้วยซ้ำ การหาเลี้ยงชีพของเขาในในครัวเรือนหนึ่ง ๆ เขา
 ไม่นับว่าคนนั้นต้องทำอย่างนั้น คนนั้นต้องทำอย่างนั้น นาย ก. อยู่บ้าน
 นาย ข. เข้าป่า และนาย ค. ต้องไปหาพินหรือเลียงควาย ใครมีเวลา
 ว่างก็ทำไป ใครมีธุระก็ไม่ค่อยจะไปป่า ไม่กำหนดหน้าทว่าใครจะต้อง
 ไปทำธุระอย่างอื่น หรือใครจะต้องเข้าป่าเก็บเห็ดเก็บหน่อไม้มา แล้ว
 ะยังค้ำให้เขาเสียค่าธรรมเนียน และมีใบอนุญาตประจำตัวก็คิดจะเข้า
 อยู่เสมอ เข้าป่าไม่มีใบอนุญาตก็ผิดแล้ว และมีใบอนุญาตจะโอนให้แก่
 กันก็ไม่ได้ ลองคิดดูว่าราษฎรจะได้รัยความสะดวกหรือเพียงไร ทั้ง
 ผลถ้าหากว่าราษฎรได้รัยอนุญาตให้เข้าป่าทำอะไร ๆ ก็ไม่ได้อนุญาต
 ผลก็เหมือนกัน ไม่มีอะไรนอกจากรัฐบาลได้ค่าใบอนุญาต ๑๐ สตางค์
 ถ้าหากว่าพระราชบัญญัตินั้นผ่านไป คนโดยมากจะรู้สึกดีว่าออกจะ
 เป็นการโหดร้ายอยู่สักหน่อย สมมติว่าชีวิตผู้แทนราษฎรคงจะไม่

ขออนุญาตเก็บของขี้มาขายเงินแน่ แต่เสียดูมีโถกาสที่จะต้องไปไป
 ประกันตา ต้องเดินทางผ่านขี้ นึกสนุกจนมากเก็บขี้ไม่ ขนมาเข้าเป็น
 เพลงเล่น ตำรวจเห็นเข้า ก็จับ และฟ้องหาว่าเอาของขี้ออกจาก
 สรวงเช่นนี้ เป็นการรุนแรงเกินไป ขอให้คำนึงกันให้มาก ๆ สักหน่อย
 ว่างพระราชบัญญัติตนบอกกว่า ถ้าจะประกาศสรวงในที่ไหนก็ให้ตั้งกรม
 การขึ้น และประกาศให้ราษฎรทราบ แต่เราไม่มีวิชาการว่าราษฎร
 มีโถกาสศักดิ์กันได้อย่างไร หรือเมื่อไม่มีทางศักดิ์กันได้ ก็ให้อุทธรณ์
 ได้ แต่การอุทธรณ์นั้นเราอุทธรณ์แล้ว ว่ารัฐมนตรีเจ้ากระทรวงจะ
 ไปฝันเจ้าหน้าที่ของท่านอย่างไรได้ ยิ่งกว่านั้น ยังจะต้องเสียเงินค่า
 อุทธรณ์แพงอีกด้วย อีกอย่างหนึ่งคือจะไปกระทบกระเทือนถึงความ
 อบอุ่นของราษฎรในเวลา เวลาราษฎรก็ได้รับความสงบสุขดี โจรผู้ร้าย
 ก็สงบลงแล้ว สัตว์พาหนะของราษฎรอื่นเช่น เครื่องอุปโภคบริโภค
 กลีกรวมเวลานก็ปล่อยไปตามปกติ ถึงเวลาทำนา ก็ไปจับเข้ามา เมฆ
 ทำเสร็จแล้วเขาก็ปล่อยเข้าป่าไป ไม่ต้องเลี้ยงคูกก็ได้ เป็นการแย่ง
 ภาวะของราษฎรไปค่อนหนึ่ง เมฆออกพระราชบัญญัติไปแล้ว ถ้าสัตว์
 พาหนะของราษฎรที่ปล่อยไปนั้นเข้าไปหาอาหารกินในขี้สรวง เจ้าของ
 ก็ต้องมีผล เพราะฉะนั้นจะเป็นการเพิ่มภาระให้แก่เจ้าของ ที่จะต้องจ่าย
 คั้นเลี้ยงโคกระบือหรือ เลี้ยงสัตว์พาหนะ เหล่านั้น อีกค่อนหนึ่ง เพราะ
 ฉะนั้นจึงเห็นว่าสภาฯ นี้จะรับหลักการยังไม่ได้ แม้แต่ว่าจะไปผูก

ในชั้นกรรมาธิการก็ไม่มีทางที่จะผ่อนให้เขาลงได้ เพราะเห็นว่าหลัก
การนี้หนักมาก

ประธานสภาฯ : หกเวลาแล้ว แต่เดี๋ยวนี้ญัตติของ
นายสุวิชัยขอให้นับการประชุมอาทิตย์ละ ๒ วัน คือวัน
อังคารกับวันเสาร์

๑๘.๓๒ น.

นายสุวิชัย พันธเศรษฐ (เซียงใหม่) : การที่ข้าพเจ้าได้
เสนอญัตติขอก่อนให้เพิ่มวันประชุมขึ้นอีก ๑ วัน คือจากที่เคยทำกันมา
จากสัปดาห์ละ ๑ วันเป็นสัปดาห์ละ ๒ วัน ก็โดยเหตุที่เวลานี้ร่างพระ
ราชบัญญัติต่างๆ ทั้งของรัฐบาลและสมาชิกตลอดจนกระทู้ถามซึ่งถาม
รัฐบาลนั้นมั่งคั่งค้างอยู่เป็นอันมาก ถ้าหากว่าเราประชุมกันเพียง
เดือนละ ๔ วันในสมัยประชุมเช่นเมื่อไรจะหมด อาจจะเป็นไปอย่างที
ล่องไปแล้ว เพราะตามที่ท่านเคยเห็นในคราวที่แล้วมาแล้วว่า พอ
วันหมดสมัยประชุมแล้วญัตติต่างๆ ของรัฐบาลก็จะส่ง กรมเข้ามา
ที่รัฐบาลก็บอกว่าคิวมาก แล้วก็ขอเปลี่ยนระเบียบวาระเสมอ เมื่อ
เป็นอย่างนี้แล้วร่างพระราชบัญญัติต่างๆ ก็คงค้าง จะเห็นได้ว่าร่าง
พระราชบัญญัติของข้าพเจ้า ถึง ๗ ฉบับยังไม่ได้อภิปรายเลยแม้แต่
ฉบับเดียว ทั้งนี้ไม่ใช่ข้าพเจ้าคนเดียวถึงส่วนตัวเท่านั้น เพราะสมัย
ข้าพเจ้าไม่ได้เสนออะไรเลย แต่เพราะข้าพเจ้าเห็นแก่กิจการของสภานี้

ประธานสภาฯ : ท่านจะเอาวันไหน วันอังคารก็วันเสาร์ก็
อย่างไร เอาจ่าย ๆ อย่างนี้เถิด

นายสุวิชัย พันธเศรษฐ (เจียงใหม่) : ท่านจะให้ข้าพเจ้า
บอกวันที่ได้ ข้าพเจ้าต้องการวันอังคารและวันเสาร์ เริ่มแต่วันอังคาร
ที่ ๗ ไป เพราะเหตุว่าวันเสาร์ ที่ ๔ นั้นเป็นวันมาฆบูชา

ประธานสภาฯ : รัฐบาลคัดค้านไหม

หลวงประดิษฐมนูธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
รักษาการแทนนายกรัฐมนตรี : ถ้าหากว่าจะตั้งต้นตั้งแต่สัปดาห์นั้น
ไม่ขัดข้อง ตั้งแต่วันอังคารที่ ๗ ไม่ขัดข้อง

ประธานสภาฯ : วันอังคาร ที่ ๗ ก็ อากิตย หน่า มีประชุมวิ
พฤหัสย์หน้าวันหนึ่ง อากิตย โนนตั้งแต่วันอังคารที่ ๗

นายพุทธเทศ กาญจนเสริม (ศรีสะเกษ) : การที่สมาชิก
เสนอให้ประชุมในวันอังคารและเสาร์นั้น ก็วันพฤหัสย์ก็เก่าทำไมจึงไม่
ประชุมบ้าง ทั้งขอให้คำนึงรถไฟด้วย

ประธานสภาฯ : ผู้ใดเห็นควรประชุมในวันอังคารและวันเสาร์
ตั้งแต่วันที่ ๗ เกินหน้าเป็นต้นไป ขอให้ไปรคยภมอชน

สมาชิกยกมือ ๔๗ คน

ประธานสภาฯ : ผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอให้ไปรคยภมอชน

สมาชิกยกมือ ๘ คน

ประชุมสภาฯ : เพราะฉะนั้นอาทิตย์หน้ามีประชุมวันพฤหัสบดี
ตามเดิม อาทิตย์ โนนตั้งแต่วันที่ ๗ วันอังคาร หมดเวลา เลิกประชุม
เลิกประชุมเวลา ๑๘.๓๖ นาฬิกา

น.ต. จิบ ศิริไพบุลย์

สงวน ฉนนคร

ทองดี ฉกาฬสินธุ์

ฟอง สิทธิธรรม

โมรา ฉณกลาง

เตียง ศิริขันธุ์

แจ่มชาติ บุณยรัตพันธุ์

น้อม เรืองเกษตร

ตรวจแล้ว ๑๑/๑๑/๘๑

พระยามานวราชเสวี

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ

สุรินทร์ ลิฬลากร

เล็ก จารุณี

วิศิษฐ์ ลูกอิน

ผู้ตรวจงานการประชุม

คหกรรมบดี

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร